

**RAPORT PARAPRAK I VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDISI PER
OBJEKTIN:**

**“HARTIM PROJEKTI PER GODINAT ARSIMORE NE NJESINE
ADMINISTRATIVE –SHKOLLA 9-VJECARE MET HASA”**

INVESTITOR	INXHINIER PROJEKTUES	PROJEKTUES
BASHKIA DURRES	Ekspert Mjedisi Ing. Agim Hasalami	“INSTITUTI DEKLIADA- ALB” shpk
	Nr. fq/Formati 63/A4	

Permbajtja E Lendes

☐ QELLIMI I PROJEKTIT DHE OBJEKTIVAT E VNM-SE	4
☐ KUADRI LIGJOR.....	6
☐ METODOLOGJIA	6
➤ 2PËRSHKRIMI I MJEDISIT EKOLOGJIK DHE SOCIAL TË SIPËRFAQES KU PROPOZOHET TË ZBATOHET PROJEKTI;	10
KARAKTERISTIKAT FIZIKO GJEOGRAFIKE TE ZONES SE PROJEKTIT	12
GJEOLGJIA E ZONES.....	14
PERSHKRIMI I FLORES	15
PERSHKRIMI I FAUNES	16
MJEDISI SOCIAL.....	17
INFRASTRUKTURA RRUGORE.....	17
EKONOMIA.....	17
MJETET E KOMUNIKIMIT.....	17
SHENDETESIA.....	18
➤ INFORMACION PËR PRANINË E BURIMEVE UJORE NË SIPËRFAQEN E KËRKUAR NGA PROJEKTI DHE NË AFËRSI TË SAJ	18
➤ NDIKIMET E MUNDSHME NEGATIVE NË MJEDIS TË PROJEKTIT, PËRFSHIRË NDIKIMET NË BIODIVERSITET, UJË, TOKË DHE AJËR....	19
NDIKIMI NE TOKE.....	20
NDIKIMI NE ATMOSFERE	21
NDIKIMI NE PERBERJEN E FLORES.....	22
NDIKIMI NE PERBERJEN E FAUNES	22
NDIKIMI NE ZHURMA DHE VIBRIMET	23
NDIKIMI NE MJEDISIN HUMAN	24
NDIKIMI NE SHENDETIN HUMAN	25
NDIKIMI NE QARKULLIM DHE INFRASTRUKTURE	25
NDIKIMI NE HABITATET, OBJEKTET ME STATUS TE CILESUAR.....	25
NDIKIMI NE PEIZAZH DHE NE TRASHEGIMINE KULTURORE ESTETIKE.....	25
NDIKIMET E EMETIMEVE KIMIKE NE TOKE DHE RRETHIMET.....	25
NDIKIMI NE KLIME DHE AJER.....	25
NDIKIMI NE TURIZEM	25
NDIKIMI NE EKONOMI	26
NDIKIMET E TJERA QE SHOQERON PROJEKTI.	26
TABELA PERMBLEDHESE E NDIKIMEVE NEGATIVE DHE POZITIVE NE MJEDIS.	26
➤ PËRSHKRIM PËR SHKARKIMET E MUNDSHME NË MJEDIS, TË TILLA SI: UJËRA TË NDOTURA, GAZE DHE PLUHUR, ZHURMA, VIBRIME, SI DHE PËR PRODHIMIN E MBETJEVE;.....	28
TRAJTIMI I UJERAVE TE NDOTUR DHE LARGIMI I MBETJEVE.....	28
KLASIFIKIMI I MBETJEVE, MBETJET E RREZIKSHME.....	30

MBETJET E NGURTA	30
PLUHURI	30
TRAJTIMI I VAJRAVE TE PERDORUR	30
MBETJET INERTE	31
MENAXHIMI I MBETJEVE NGA GOMAT E PERDORURA.....	31
BATERITE, AKUMULATORET DHE MBETJET E TYRE.....	32
TRANSFERIMI I MBETJEVE JO TE RREZIKSHME	32
➤ INFORMACION PËR KOHËZGJATJEN E MUNDSHME TË NDIKIMEVE NEGATIVE TË IDENTIFIKUARA;	32
➤ TË DHËNA PËR SHTRIRJEN E MUNDSHME HAPËSINORE TË NDIKIMIT NEGATIV NË MJEDIS, QË NËNKUPTON DISTANCËN FIZIKE NGA VENDNDODHJA E PROJEKTIT.	33
HAPESIRA KU DO TE NDERTOHEH VEPRRA , NDIKIMET NEGATIVE.....	33
HAPESIRA JASHTË SIPERFAQES KU DO TE NDERTOHEH VEPRAT QE DO KETE NDIKIME NEGATIVE.....	33
MUNDËSITË E REHABILITIMIT TË MJEDISIT TË NDIKUAR DHE MUNDËSINË E KTHIMIT TË MJEDISIT TË NDIKUAR TË SIPËRFAQES NË GJENDJEN E MËPARSHME, SI DHE KOSTOT FINANCIARE TË PËRAFËRTA PËR REHABILITIMIN 34	
MBJELLJA E SIPERFAQEVE TE REJA ME FIDANE. PLANI I REHABILITIMIT.....	34
MASAT REHABILITUESE NE RAST NDOTJE DHE DEMTIMI TE MJEDISIT	35
MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN E CILESISE SE AJRIT.....	36
MASAT KONKRETE PER ADMINISTRIMIN E MBETJEVE TE NGURTA.....	38
MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN NGA ZHURMAT	38
MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN NGA ZHURMAT	
MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN E TOKES DHE UJIT	
MASAT E REKOMANDUARA PER SHMANGIEN E NDIKIMEVE NE UJERAT SIPERFAQESORE DHE NENTOKESORE	
MASAT E REKOMANDUARA PER TE SHMANGUR TRAFIKUN SHTESE TE KRIJUAR	
MASAT E REKOMANDUARA PER MENAXHIMIN E MBETJEVE	
MASAT E REKOMANDUARA PER RESURSET E MATERIALEVE	
PLANI I MONITORIMIT DHE MENAXHIMIT TE MJEDISIT	42
PLANI I MONITORIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS	43
☐ Plani i menaxhimit të mbeturinave të prodhuara gjatë zbatimit të projektit Error!	
Bookmark not defined.	
➤ 11NDIKIMET E MUNDSHME NË MJEDISIN NDËRKUFITAR (NËSE PROJEKTI KA NATYRË TË TILLË).....	54
PERFUNDIME DHE REKOMANDIME	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

➤ **HYRJE**

Vleresimi mjedisor i territorit te marre ne studim perqendrohet ne evidentimin e parametrave fiziko - natyror, ne evidentimin e elementeve qe shfaqin rendesi te veçante natyrore per ruajtjen si dhe te vleresimit te ndikimit ne mjedis te elementeve te rinj qe do te sjelle ky objekt ne drejtim te harmonizimit dhe sistemimit urbanistik dhe estetik te zones ne fjale me qellim arritjen e parametrave bashkohore, po ashtu vleresimi mjedisor parashikon edhe veçorite e rajonit ku do te behet ky ndertim, historiku i tij dhe tendencat qe shfaq kjo zone per thithjen e ndertimeve te metejshme. Ky vleresim tenton te ndihmoje sa me shume te jete e mundur vendim marresit me ane te dhenies se informacioneve te mjaftueshme mjedisore, ç'ka kontribuon edhe per lehtësimin e ndjekjes dhe monitorimit te aktivitetit te ndertimit dhe funksionimit nga investitori dhe organet pergjegjese.

Raporti i VNM mbështetet mbi projektin teknik dhe integron ne te masat zbutese apo planin e menaxhimit mjedisor. Ky studim perfshin nje pershkrim te objektit dhe ambientit ku ai eshte vendosur, pershkon mjediset rrethuese dhe ekosistemin te cilit i perket. Ai identifikon ndikimet me te rendesishme negative, ndikimet pozitive, jep masat zbutese dhe ato kompensuese mjedisore. Vendi ynë është anëtare e një numri konventash ndërkombëtare, si rrjedhojë është i detyruar të zbatoj një sistem sa më efektiv në fushat ekonomik-social-mjedisor, për rregullimin e territorit sidomos në funksion të zgjidhjes së problemeve të ndryshme mjedisore. Mjedisi është burimi i gjithçkaje për të cilën njerëzit kanë nevojë për të jetuar dhe për tu zhvilluar. Sa më i degraduar të jetë mjedisi aq më keq ndikon në shëndetin e njeriut dhe zhvillimin ekonomik-social.

Prandaj duhet një menaxhim sa më i mirë i mjedisit natyror në lidhje me aktivitetin njerëzor që po zhvillohet çdo ditë e më shumë. Në Shqipëri, zhvillimi i veprimtarisë ekonomike dhe tranzicioni i vështirë drejt ekonomisë së tregut ka ushtruar trysni të fortë në mjedis duke ndikuar negativisht në të. Investimet e reja kanë sjellë ndikime në mjedis, por tashmë është arritur që shumë prej veprimtarive që ushtrojnë aktivitet brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, ti nënshtrohen vlerësimit të ndikimit në mjedis përpara miratimit dhe zbatimit të tyre si qëllim për të parandaluar krijimin e zonave të tjera të ndotura, ky qëllim është kaq i rëndësishëm sa që theksojmë që parandalimi është edhe më i mirë edhe më pak i kushtueshëm sesa kurimi, (parimi i parandalimit).

➤ **1. QELLIMI I PROJEKTIT DHE OBJEKTIVAT E VNM-SE**

Mjedisi eshte bazamenti, mbi te cilin realizohet procesi i zhvillimit ekonomik dhe social ne nje territor te caktuar. Mbrojtja e tij dhe menaxhimi i qendrueshem i burimeve dhe pasurive natyrore, qe gjenden ne kete mjedis, perben nje element kyç ne krijimin e nje standarti te mire jetese per popullsine aktuale dhe nje garanci per brezat e ardhshem. **Qellimi themelor i projektit eshte “Ndertim i Godinave Arsimore Ne Njesine Administrative –Shkolla 9-**

Vjecare Met Hasa” Durres dhe qellimi kryesor i VNM eshte te percaktoje dhe vleresoje ndikimet qe do te kete ne mjedis zhvillimi i projektit gjate zbatimit.

Vleresimi i Ndikimit ne Mjedis eshte nje proces sistematik qe synon te siguroje se jane identifikuar dhe jane marre ne konsiderate te gjitha pasojat mjedisore dhe social-ekonomike te zhvillimit te propozimeve per aktivitetin, si gjate fazes se pergatitjes se tij dhe pas zbatimit. **Synimi kryesor i pergatitjes se Raportit te Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis eshte te identifikohen nderthurjet e mundshme te projektit me mjedisin fizik e social dhe me politikat e mbrojtjes se mjedisit per zonen ku do te zhvillohet projekti.**

Me konkretisht, ky dokument ka per qellim:

- ✓ Te evidentoje pikeprerjet dhe bashkerendimin e aktivitetit me kuadrin rregullator legjislativ kombetar dhe nderkombetar ne fushen e mjedisit;
- ✓ Te pershkruaje vlerat natyrore dhe mjedisore ne zonen ku do te zhvillohet aktiviteti dhe te identifikoj statusin mbrojtjes te saj;
- ✓ Te identifikoj ndikimet e mundshme thelbesore negative ne vlerat natyrore dhe ne mjedis duke propozuar njekohesisht masat per zbutjen e tyre dhe mbrojtjen e mjedisit nga keto ndikime;
- ✓ Te lehtesoj vendim-marrjen e organeve kompetente planifikuese dhe mjedisore per projektin;
- ✓ Te kontribuoj ne permiresimin e menaxhimit te ndikimeve ne mjedis duke perfshire publikun dhe aktoret e tjere vendimmarres;
- ✓ Te identifikoj kufizimet, mundesite dhe resurset te cilat do te influencojne mbi menyren se si duhet te hartohen propozimet per zhvillimin e ketij projekti;
- ✓ Te fokusoj problemet mjedisore si kyçe per planifikimin e zhvillimit te projektit duke promovuar kuptimin me te mire te marredhenieve ndermjet masave per mbrojtjen dhe infrastrukturen specifike si dhe mjedisit dhe komunitetit perreth;
- ✓ Te harmonizoj ndikimet dhe perfitimet, pra efektet e kombinuara te propozimeve te ndryshme per zhvillimin e veprimtarise se propozuar me veprimtarite ekzistuese.

Vleresimi i ndikimit ne mjedis eshte nje vleresim i ndikimeve te mundshme pozitive dhe negative qe nje projekt apo aktivitet mund te kete mbi mjedisin; perfshire aspektet natyrore, sociale dhe ekonomike.

Ky raport paraqet nje pershkrim te projektit, gjendjen ekzistuese te mjedisit dhe jep nje vleresim te ndikimit. Synimi i ketij vleresimi eshte te siguroje qe vendimmarresit te marrin ne konsiderate ndikimet ne mjedis perpara se te miratojne projektin. Vleresimi i Ndikimit ne Mjedis ne Shqiperi bazohet ne ligjin Nr. 10440, date 07.07.2011 "Per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis", i ndryshuar.

Bazuar në Ligjin me nr.10440 "Për vlerësimin e ndikimit në mjedis", neni 7 "Procedurat e vlerësimit të ndikimit në mjedis" I ndryshuar, pika 3, ky projekt përfshihet në shtojcën II, "Projektet që I nështrohen procedurës paraprake të vlerësimit të ndikimit në mjedis". Sipas natyrës së tij, projekti përfshihet tek pika 10 e kesaj shtojce, "Prodhime infrastrukturore", çeshnja b "Projekte për zhvillime urbane, duke përfshirë dhe ndërtimin e qëndrave tregtare dhe parkimet për makinat".

Strukturimi i këtij raporti është bërë në përputhje me kriteret për këtë qëllim të përcaktuara në Kreun I, pika 1.2 si dhe të shtojcës I, të VKM nr.686, datë 29.7.2015, për miratimin e rregullave, të përgjegjësive e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis (VNM) dhe procedurës së transferimit të vendimit e deklaratës mjedisore" i ndryshuar.

➤ **METODOLOGJIA**

Per hartimin e raportit te VNM, porositesi vuri ne dispozicion te hartuesve te raportit materialin teknik dhe juridik dhe u realizuan vizita ne terren. Ky raport vleresimi pergatitet me kerkese te investitorit. U kryen inspektime ne terren per te konstatuar vendodhjen, karakteristikat territoriale te kesaj zone, gjendja e faktoreve te mjedisit, si dhe per te terhequr mendimin e komunitetit te zones dhe zhvillimin e aktivitetit.

Ky raport i ndikimit në mjedis është hartuar duke patur parasysh legjislacionin e shtetit shqiptar dhe të Komunitetit European, me akte juridike ligjore dhe nenligjore specifike qe rregullojne ushtrimin e aktivitetit te investimeve dhe gjithashtu aktet ligjore lidhur me mbrojtjen e mjedisit si me poshte:

➤ **KUADRI LIGJOR**

➤ **Ligje**

- Ligji nr.10448, date 14.07.2011 "Per lejet e mjedisit", i ndryshuar
- Ligji nr. 81/2017 " Per Zonat e mbrojtura"
- Ligj, Nr.107/2014, " Per Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar
- Ligji nr.60/2014, date 19.06.2014 "Per disa ndryshime ne ligjin nr.10448, date 14.07.2011 "Per lejet mjedisore", te ndryshuar

- Ligji nr.44/2013, date 14.02.2013 “Per disa ndryshime ne ligjin nr.10448, date 14.07.2011 “Per lejet e mjedisit”,
- Ligji nr.10431, date 09.06.2011 “Per mbrojtjen e mjedisit”, i ndryshuar.
- Ligji nr.31/2013, date 14.02.2013 “Per disa ndryshime ne ligjin nr.10431, date 09.06.2011 “Per mbrojtjen e mjedisit” .
- Ligji nr.10440, date 07.07.2011 “Per vleresimin e ndikimit ne mjedis”,i ndryshuar.
- Ligji nr.10463, date 22.09.2011 “Per manaxhimin e integruar te mbetjeve” , i ndryshuar.
- Ligji nr.156/2013, date 10.10.2013 “Per disa ndryshime ne ligjin nr.10463, date 22.09.2011 “Per manaxhimin e integruar te mbetjeve”,te ndryshuar.
- Ligji nr.32/2013, date 14.02.2013 “Per disa ndryshime ne ligjin nr.10463, date 22.09.2011 “Per manaxhimin e integruar te mbetjeve”.
- Ligji nr.10006, date 23.10.2008 ”Per mbrojtjen e faunes se eger”, i ndryshuar
- Ligji nr. 41/2013, date 14.02.2013 “Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr.10006, date 23.10.2008 ”Per mbrojtjen e faunes se eger” , te ndryshuar.
- Ligji nr.9587, date 20.07.2006 “Per mbrojtjen e biodiversitetit”, i ndryshuar
- Ligji nr.68/2014, date 03.07.2014 “Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr.9587, date 20.7.2006 “Per mbrojtjen e biodiversitetit”, te ndryshuar
 - Ligji Nr.9048, datë 07.04.2003 “Për Trashëgiminë Kulturore”, i ndryshuar.
 - Ligji Nr. 162/2014 “Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedisit”.
- Ligji nr.37/2013, date 14.02.2013 “Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr.9587, date 20.7.2006 “Per mbrojtjen e biodiversitetit”,
- Ligji nr. 48/2016 për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9385, datë 4.5.2005, “për pyjet dhe shërbimin pyjor”, të ndryshuar

➤ ***Vendime te Keshilit te Ministrave***

- Vendim i KM nr. 912, date 11.11.2015 "Per miratimin e metodologjise kombetare te procesit te vleresimit te ndikimit ne mjedis"
- Vendim Nr. 686, datë 29.07.2015 “Për miratimin e rregullave, të përgjegjësive e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis (VNM) dhe procedurës së transferimit të vendimit e deklaratës mjedisore”, i ndryshuar
- Vendim i KM nr. 575, datë 24.6.2015 "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte"
- Vendim i KM nr.99, datë 18.2.2005 "Për Miratimin E Katalogut Shqiptar Të Klasifikimit Të Mbetjeve"
- Vendim i KM nr. 652, datë 14.9.2016, "Për rregullat dhe kriteret për menaxhimin e mbetjeve nga gomat e përdorura"
- Vendim i KM nr. 371, datë 11.6.2014, "Për miratimin e rregullave për dorëzimin e mbetjeve të rrezikshme dhe të dokumentit të dorëzimit të tyre".
- Vendim i KM Nr. 765, datë 7.11.2012 për miratimin e rregullave për grumbullimin e diferencuar dhe trajtimin e vajrave të përdorura.
- Vendim i KM, Nr.866, Dt. 04.12.2012 Për bateritë, akumulatorët dhe mbetjet e tyre

- Vendim i KM, Nr.229, Dt :23.04.2014 Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe informacionit që duhet të përfshihet në dokumentin e transferimit
- Vendim Nr.994, datë 2.7.2008 për tërheqjen e mendimit të publikut në vendimmarrje për mjedisin

➤ 2 . PERSHKRIMI I GJENDJES EKZISTUESE DHE I PROJEKT ZBATIMIT

Dy shkollat “Nënë Tereza” dhe “Vasil Ziu” ndodhen në rajonin nr. 2, Durrës dhe Shkolla “Met Hasa” ndodhet në njësinë strukturore DR_UB_AS1_480/105, Durrës dhe pozicionohet në një parcelë të kufizuar në 3 anë nga objektet ekzistuese të zonës dhe në veri-lindje nga rruga: “Aleksandër Goga”. Parcela prej 1932 m² ku ndodhet godina ka rreth 300 nxënës (252 nxënës + 50 fëmijë parashkollor). Shkolla ka mungesë të theksuar të kushteve për mësim. Lagështira haset në shumë klasa. Mungojnë laboratorët e lëndëve të informatikës, kimisë, fizikës dhe biologjisë. Bazuar mbi detyrën e projektimit dhe mbi të dhëna të marra nga Ministria e Arsimit është parashikuar që ndërtimi i ri të plotësoj të gjitha kushtet sipas standardeve në fuqi, për një kapacitet prej 302 nxënës në total.

Figurë 1 Vendndodhja

Figure 2 Foto ekzistuese

Figure 3 Foto ekzistuese

- PERSHKRIMI I PROJEKTIT

Zhvillimi i konceptit për objektin Shkolla 9-vjecare “Met Hasa”, kushtëzohet nga parametrat e detyrës së projektimit, për të përmbushur m² në raport me kapacitetin e shkollës, si dhe funksionet që ky objekt duhet të përmbajë konform standarteve në fuqi. Duke analizuar kushtet urbane dhe mjedisore, si dhe duke ruajtur identitetin e zonës, forma gjeometrike e zgjedhur, krijon mundësinë e zhvillimit të një oborri të brendshëm si dhe krijimin e sa më shumë ambjenteve të cilat shfrytëzojnë në pjesën më të madhe të ditës dritën dhe ventilimin natyral. Forma gjeometrike drejtkëndore me oborr të brendshëm krijon një zhvillim të qëndrueshëm komunikimi dhe shfrytëzimi maksimal të hapësirës duke vendosur të gjitha hapësirat përkundrejt një korridorit të brendshëm në njëren anë të tij dhe në anën tjetër komunikimin me oborrin e brendshëm. Në komunikim me rrugën kryesore objekti shfaq një linearitet i cili bën që objekti të fitojë më tepër horizontalitet duke respektuar kështu altimetrinë që karakterizon zonën. Hyrja merr një zhvillim qendror dhe ftues përkundrejt hapësirës së oborrit dhe rrugës . Hapësira e oborrit orientohet nga hapësira e brendshëm, duke ofruar kështu hapësirën e grumbullimit dhe hapësirën rekreative .

Treguesit e zhvillimit

Sipërfaqe e truallit për zhvillim	1932 m ²
Sipërfaqe projeksioni	1375 m ²
Sipërfaqe e katit përdhe	1372 m ²
Sipërfaqe e katit parë	1361 m ²
Sipërfaqe e përgjithshme e ndërtimit	2733 m ²
Intensiteti i ndërtimit	1.41
Koeficienti i shfrytëzimit të tokës	71 %
Lartësia maksimale e strukturës nga niveli i kuotës së sistemimit:	9.89 m
Numri i kateve mbi tokë:	2 kate
Numri i kateve nën tokë:	0 kate
Numri i parkimeve:	0

Shënim: Llogaritjet janë kryer duke marrë parasysh palestrën si vëllim 1 kat.

Distancat nga kufiri i pronës

Veri-Lindje:	1.4 & 1m	nga kufiri i pronës për volumin 2 kat
Jug-Lindje :	0.8 & 1 m	nga kufiri i pronës për volumin 2 kat
Jug-Perëndim:	2.5 & 3.1 m	nga kufiri i pronës për volumin 2 kat
Veri-Perëndim:	1 dhe 2.3 m	nga kufiri i pronës për volumin 2 kat

Distancat nga trupi i rrugës

Veri-Lindje:	5.5 m	nga trupi i rrugës për volumin 2 kat
--------------	-------	--------------------------------------

Distancat nga struktura ekzistuese

Jug- Lindje :	1.1 m	nga objekti 1 kat për volumin 2 kat
	7.3 m	nga objekti 1 kat për volumin 2 kat
	11.4 m	nga objekti 1 kat për volumin 2 kat

PLANVENDOSJA
SHK 1:200

Figurë 4 Planvendosja

➤ PËRSHKRIMI I MJEDISIT EKOLOGJIK DHE SOCIAL TË SIPËRFAQES KU PROPOZOHET TË ZBATOHET PROJEKTI;

3.1 Karakteristikat fiziko gjeografike te zones se projektit

Territoret e bashkisë së Durrësit gjendet në pjesën perëndimore të Shqipërisë, me dalje të gjerë në detin Adriatik. Në tërësi, kjo hapësirë territoriale gjendet midis koordinatave: 41° 36' 35" dhe 41° 16' 30" gjerësi gjeografike veriore dhe 19° 23' 35" e 19° 39' 10" gjerësi gjeografike lindore. Duke njohur gjerësinë gjeografike të të gjithë territorit të vendit tonë (përkatësisht 42° 39' 00" dhe 39° 38' 00"), përcaktojnë se bashkia e Durrësit gjendet pothuajse në qendër të saj. Hapësira territoriale e të dyja bashkive zë një sipërfaqe prej 432 km². Ajo ka formë të përzgatur nga Kepi i Rodonit në veri, deri tek Përroi i Agait në jug. Gjatësia e përgjithshme e kufirit është 121.3 km, nga të cilat 61.8 km janë kufij bregdetarë, 52.4 km kufij tokësorë dhe 7.1 km kufij lumorë.

Analiza e potencialit natyror në territorin e bashkive të lartpërmendura kërkon domosdoshmërinë e paraqitjes së pozitës gjeografike, si në aspektin e pozicionit absolut ashtu dhe të vendndodhjes relative; si në raport me njësitë fiziko-gjeografike, shtu edhe në lidhje me njësitë e tjera administrative. Më poshtë do të trajtohet hapësira gjeografike sipas ndarjes administrativo-territoriale, bashkia e Durrësit, pavarësisht se të dyja përbëjnë një hapësirë kompakte dhe plotësuese të njëra-tjetrës. Bashkia e Durrësit ndodhet midis: 41° 36' 35" dhe 41° 16' 30" gjerësi gjeografike veriore dhe 19° 37' 50" e 19° 23' 35" gjerësi gjeografike lindore. Sipërfaqja e përgjithshme është 332 km², me shtrirje veri-jug 36 km dhe lindje-perëndim 19 km. Gjatësia e kufirit të bashkisë së Durrësit është 142 km, nga të cilat 7.1 km janë kufij lumorë dhe 73.1 km kufij tokësorë.

3.1.1 Kushtet klimatike

Territoret e bashkisë së Durrësit, si pjesë territoriale e Shqipërisë, bëjnë pjesë në gjerësitë gjeografike mesatare. Dalja e gjerë në detin Adriatik, si pjesa më veriore e detit Mesdhe, i jep klimës tipare mesdhetare. Tipari dallues i klimës mesdhetare është ekzistenca e katër stinëve (pranvera, vera, vjeshta dhe dimri). Në formimin e klimës së vendit tonë në tërësi dhe klimës tipike në hapësirën territoriale të Durrësit kanë ndikuar rrezatimi diellor, qarkullimi i masave ajrore të përgjithshme dhe faktorët lokal. Ndikim dominues në formimin e klimës e ka energjia diellore e drejtpërdrejtë, deti Adriatik dhe relievi fushoro-kodrinor.

Një ndikim më të vogël ushtrojnë masat qarkulluese të ajrit, lloji i tokave, mbulesa bimore dhe veprimtaria e njeriut në këto territore. Sipas zonalitetit klimatik të përcaktuar për vendin tonë, territoret e bashkisë së Durrësit bëjnë pjesë në zonën e klimës mesdhetare fushore, nënzona qëndrore. Kjo konsiderohet si një zonë që merr sasi të mëdha të rrezatimit diellor. Sipas të dhënave nga Instituti Meteorologjik Shqiptar, kjo hapësirë territoriale merr rreth 192.3 kkal/cm² gjatë një viti kalendarik, në kushtet e motit pa vranësira. Rëndësi ka jo vetëm sasia e madhe e energjisë diellore por edhe shpërndarja gjithëvjetore pothuajse e njëjtë e saj. Në total

hapësira territoriale e marrë në studim merr mesatarisht rreth 2606 orë diellore gjatë një viti³⁴. Numri i ditëve me diell është 340 ditë. Vlerat më të mëdha të këtij rrezatimi i kanë muajt korrik dhe gusht me 324 orë në të 31 ditët e tyre, kurse vlerat më të vogla muajt dhjetor dhe janar 105-116 orë në 22-25 ditë.

Periodha e vegjetacionit (temperaturat mesatare mbi 100C) fillon mesatarisht në fillim të marsit dhe vazhdon deri në fillim të dhjetorit. Afërsia e zonës me detin bën që në pranverë ngrohja të jetë e ngadaltë. Tipari dallues i kësaj nënzona klimatike është dimri i butë dhe i lagësht dhe vera e nxehtë dhe e thatë. Territoret e bashkisë së Durrësit bëjnë pjesë në zonat më me pak reshje në vendin tonë, kjo si rezultat i relievit fushor dhe pjesërisht kodrinor (përgjithësisht i ulët), i cili nuk mundëson shkarkimin e masave ajrore të ngopura me lagështirë. Mesataria shumëvjeçare vjetore ndryshon nga 1000-1273 mm³⁸. Numri i ditëve me reshje lëviz mesatarisht nga 90-110 ditë në vit. Numri mesatar i ditëve me reshje është 116,0 ditë në vit³⁹. Reshjet kanë rregjim të ç'rregullt. Muaji më i lagësht është dhjetori me një diferencë të vogël me nëntorin. Kështu dhjetori e ka mesataren rreth 120 mm reshje. Korriku dhe gushti janë muajt më të thatë, respektivisht me një mesatare prej 23 mm dhe 31 mm⁴⁰. Stina e verës është stina më e thatë e vitit. Rënia e dëborës është një dukuri e rrallë. Breshëri është i pranishëm dhe bie mesatarisht në 0,6 ditë në vit. Ai është karakteristik në çdo stinë, por më i theksuar në dimër.

3.1.2 Regjimi i temperaturës së ajrit

Siç e përmendëm dhe më sipër, pozicioni gjeografik dhe format e ndryshme të relievit reflektohen ndjeshëm në kushtet klimatike të zonës, dhe sidomos në vlerat e temperaturave të ajrit. Një përfaqësim i përgjithshëm të regjimit termik të një zone jep shqyrtimi i vlerave mesatare vjetore të temperaturës.

Rrezatimi diellor i ndikuar dhe nga faktorët lokal ka përcaktuar këto tipare të temperaturave të ajrit. Temperatura mesatare vjetore është 16,0C. Muaji më i ngrohtë është korriku me temperaturë mesatare 23,80C. Dimri është i butë me ndikim të fortë detar. Temperatura mesatare e janarit lëkundet nga 7,5-8,2°C. Minimumet absolute zbresin deri në -6°C dhe -7°C. Temperatura maksimale absolute e regjistruar ka arritur në 39,0°C regjistruar në 14 gusht 1957, ndërsa minimumi absolut -6,2°C regjistruar në 26 janar 1954 në qytetin e Durrësit³⁶. Temperaturat më të mëdha se 20°C zgjasin 150-160 ditë në vit dhe vendosen pothuajse në mënyrë të qëndrueshme nga muaji maj deri në 10-ditëshin e parë të tetorit. Periodha me ngrica është e shkurtër. Numri i ditëve të akullta është i kufizuar. Zakonisht vrojtohen 15-30 ditë në vit, gjatë të cilave temperatura minimale zbret nën 0°C ose është 0°C. Ditët e akullta duken nga fundi i nëntorit deri nga fundi i 10-të ditësisht të parë të marsit. Por përgjithësisht ato janë të përqëndruara gjatë janarit dhe shkurtit 37.

3.1.3 Rrjedhja ujore vjetore

Territoret e bashkisë së Durrësit bëjnë pjesë në pellgun ujëmbledhës të lumenjve Erzen, Ishëm dhe në pellgun ujëmbledhës të detit Adriatik. Kurrizi kodrinor Rodon-Erzen shërben si kufi

ndarës i pellgjeve ujëmbledhëse të lumenjve të mësipërm. Pjesë të caktuara të fushës së Durrësit, të cilat kanë pjerrësi të vogël nga niveli i detit, i derdhen ujërat direkt në detin Adriatik. Rrjeti hidrografik sipërfaqësor përfaqësohet nga deti Adriatik, lumenjtë (Erzen dhe Ishëm), përrenjtë, prroskat, liqenet bregdetare dhe objektet ujore artificiale si: ujëmbledhësit dhe kanalet kullues të ndërtuar mbas vitit 1950.

3.1.4 Gjeologjia e zones

Territoret e bashkisë së Durrësit përfshihen në Përkuljen Pranadriatike. Karakteristike janë depozitimet terrigjene, të periudhës neogjenike dhe depozitimet aluvionale, detare dhe lagunore-kënetore të periudhës kuaternare. Shkëmbinjtë terrigjenë përfaqësohen nga molasat neogjenike, të moshës tortoniane (N1 2 t), mesiniane (N1 3m) dhe suitës Helmesi të pliocenit (N2H). I rëndësishëm është trajtimi i tyre sipas periudhave gjeologjike. Shkëmbinjtë terrigjene më të hershme i përkasin periudhës së Tortonianit (N1 3 t). Të kësaj periudhe janë tri pakot litologjike si: pakoja argjilore-ranore (N1 3 t(a)), pakoja ranore-argjilore(N1 3 t(b)) dhe pakoja argjilore(N1 3 t(c))¹¹.Pakoja argjiloro-ranore ka trashësi 800-850m dhe ndërtohen nga shkëmbinjtë argjilorë, alevrolite e ranorë.Pakoja ranore-argjiloreka trashësi maksimale 175 m, ku mbizotëruese është prerja ranoro-argjilore shtresë trashë. Pakoja argjilorepërfaqësohet nga argjila masive, me trashësi rreth 700m.Këto depozitime kanë përhapje të gjerë në thellësi dhe sipërfaqe. Litofacja ranoro-argjilore karakterizohet nga ranorë e argjila të ndërthurura me gëlqerorë lithotamnike.Ranorët kanë si karakteristikë fizike ngjyrën gri të çelët deri në të zverdhur ndërsa në thyerjet e reja kanë ngjyrë bezhë të errët.

Ranorët paraqiten kompaktë, kokërrmëdhenj deri në kokërrmesëm. Trashësitë e shtresave luhaten nga 0.5-1.5 m deri në 5-6 m. Argjilat paraqiten me ngjyrë gri në të kaltër, me ndërtim kuackor. Kanë trashësi nga 2-3 m deri në 15-20 m. Në brendësi të tyre mund të shihen mikrofauna 1-2 m të trasha me ngjyra të ndryshme. Madje në disa horizonte të mikrofaunës dallohen kristale të vegjël gipsi. Periudha gjeologjike pasuese, mbas tortonianit, është periudha e Messiniani (N1 3m). Depozitimet e Messinianit shtrihen në Kepin e Rodonit, në veri-perëndim të bashkisë së Durrësit. Nga ana litologjike ekzistojnë dy litofacie: litofacia ranoroargjilore, në pjesën më lindore të hapësirës territoriale të marrë në studim dhe litofacia argjiloro-ranore në pjesën më perëndimore të kësaj hapësire. Në pjesët më të sipërme, ku është e përhapur facia argjiloro-ranore takohet edhe litofacia gipsmbajtëse.

Gipset kanë përhapje në trajtë linzash brenda hapësirës së kësaj litofacie dhe trashësi deri në disa metra. Bashkëshoqëruese të litofacies argjiloro-ranore dhe gipsmbajtëse është zona faunistike me Globorotalia conomiozea dhe zona me Globigerina multiloba. Pjesa e sipërme e saj nuk ka tregues zonal dhe përfshihet në një zonë të papërcaktuar. Ndërsa në territoret ku gjen përhapje litofacia ranoro-argjilore takohen zonat faunistike tëAmmonia latiseptasta, A. tepida që datojnë moshën e Messinianit. Trashësia e depozitimeve te Messinianit arrin deri në 600 m në prerjen e Currilave¹². Periudha më e vonshme neogjenike është periudha e Pliocenit(N2). Depozitimet pliocenike janë të përhapura gjerësisht në territorin e bashkisë së Durrësit duke zënë pothuajse të gjithë hapësirën. I pranishme është formacioni litostratigrafik, që njihet me emërtimin suita “Helmesi”.

Ne perfundim theksojme se kushtet gjeologjike- inxhinierike te formacioneve ku do te ndertohet objekti jane te mira, favorizojne ndertimin e objektve te tilla dhe sigurojne shfrytezim pa probleme te tyre.

3.1.5 Vecorite morfologjike dhe morfogjenetike.

Karakteristikat morfologjike, fiziko-kimike dhe kushtet e formimit, bëjnë të mundur ndarjen e tokave të hirta kafe në disa nëntipa: toka të hirta kafe të zakonshme ose tipike; toka të hirta kafe të shpërlara; toka të hirta kafe të kuqerremta; toka livadhore të hirta kafe (LHK) dhe toka të hirta kafe livadhore (HKL). Në territorin e bashkive në studim gjendet vetëm nëntipi i tokave të hirta kafe të zakonshme dhe tokat livadhore të hirta kafe. Zonaliteti i tokave lidhet me lartësinë mbi nivelin e detit. Duke qenë se territoret e Durrësit shkojnë deri në lartësinë 269 m mbi nivelin e detit, këto toka bëjnë pjesë në brezin e tokave të hirta kafe. Si material parental në formimin e këtyre tokave kanë shërbyer depozitimet kuaternare, të tipit lumor, detar, liqenor dhe kënetor. Duke qe se këto depozitime janë të periudhës më të vonë gjeologjike, asaj kuaternare, edhe këto toka janë të reja. Karakteri mesdhetar i klimës, i shprehur në karakterin stinor të temperaturave, reshjeve dhe erës, ka ndikuar në periudhën e tokëformimit dhe në gjendjen aktuale të tyre. Tokat e hirta kafe të Durrësit janë formuar në temperaturën 160C, në sasinë vjetore të reshjeve prej 1000 mm dhe në praninë e vazhdueshme të erërave perëndimore dhe veriore. Këto toka formohen nën shkurret dhe drurët mesdhetar, të shoqëruara nga bimësi kalimtare drunore-barishtore dhe praninë e ujërave nëntokësore pranë sipërfaqes.

3.2 BIODIVERSITETI DHE HABITATET

Rajoni i Durrësit ka një gamë të gjerë flore dhe faune; ekzistojnë një numër i madh specimesh bimësh me përqindje të lartë në raport me sipërfaqen e rajonit. Flora e zonës është e pasur me pemë të tilla si lisi, ah, pemë halore, si dhe pemë frutore si hurma, kumbulla, shega, mana, kajsia e rrushi e shumë bimë të tjera dekorative.

3.2.1 Pershkrim i Flores

Bota bimore e këtyre territoreve bëj pjesë në katin fito-klimatik të shkurreve mesdhetare (ose e makje-shibjakut) dhe të dushkajave. Fizionomia e bimësisë shkurre karakterizohet kryesisht nga shkurre gjithmonë të blerta dhe pjesërisht nga shkurre që i lëshojnë gjethet gjatë stinës së dimrit. Këto të fundit në më të shumtën e rasteve janë të pajisura me gjemba dhe përfshihen në shibjakun. Nga shkurret me gjeth gjithmonë të blerta, që bëjnë pjesë në ndërtimin e makjes, më karakteristike janë: mareja (*Arbutus unedo* L.) mërsina (*Myrtus communis* L), xina (*Pistacia lentiscus* L) dhe shqopa (*Erica arborea* L.). Kati shkurre me gjelbërim të përhershëm përbëhet nga *Rosa sempervirens* (trandafili i eger), *Rubus ulmifolius* (ferra), etj . Krahas bimësisë shkurre në këto territore gjendet dushk, ah dhe bimë pyjore të kultivuara, të cilat shoqërohen me bimësi barishtore, si nënkati i tyre.

Në katin barishtor dallojmë *Centaurium tenuifolium*, *Melisa officinalis*, etj, të cilat kanë vlera mjekësore dhe aromatike. Përgjatë lumenjve Erzen dhe Ishëm dhe në liqenet bregdetare gjenden bimësi higrofile, të cilat dominohen nga *Platanus orientalis* (rrapi), *Salix purpurea* (shelgu i kuq), *Salix alba* (shelgu i bardhë), *Alnus glutinosa* (vidhi) etj . Krahas bimësisë të ujërave të ëmbla, në hapësirën territoriale ujore të bashkisë Durrës gjenden edhe bimësi ujore detare. Në bimësinë ujore detare bëjnë pjesë bimët e katit medialitoral (bregdetar) dhe infralitoral (detar). Përfaqësuese të dy kateve bimore ujore detare janë *Fucus virsoides* dhe livadhet nënujore me *Posedonia*. Në territorin e bashkisë së Durrësit gjenden, në gjendje natyrore, shumë bimë, të cilat bëjnë pjesë në Librin e Kuq (Bimët e Kërcënuara). Sipas përcaktimit të IUCN-s, çdo specie, numri i individëve të së cilës është reduktuar në një nivel të tillë që ajo mund të zhduket, edhe pse jo tërësisht, konsiderohet specie e kërcënuar. Shkalla e kërcënueshmërisë është e ndryshme, që nga bimë të zhdukura deri tek kategoria e bimëve të papërcaktuara.

Ne sipërfaqen ku do të ndërtohet objekti nuk ka bimësi të pasur pasi zona i perket nje zone urbane dhe projekti i perket objektit ekzistues.

3.2.2 Pershkrimi i faunes

Fauna Tokësore. Bota shtazore e zones se Durrësit është e shumëllojshme, në varësi edhe të tërësisë së habitateve tokësore e ujore që gjenden në këto territore. Në grupin e faunës tokësore bëjnë pjesë gjitarët e tokës (mishngrënës dhe barngrënës), shpezët, zvarranikët, amfibët, insektet etj. Të gjitha kafshët tokësore të hapësirës territoriale të bashkive Durrës, janë pothuajse të ngjashëm me ato të të gjithë Shqipërisë dhe mbarë Mesdheut. Pavarësisht dëmtimeve nga dora e njeriut, fauna e këtyre territoreve është e ende e pasur. Përfaqësues i gjitarëve të tokës është lepuri i egër (*Lepus europaeus*, Pall, L. *Capensis*, L) dhe ketri (*Scirus Vulgarus*, L.)⁶⁵ . Bashkia e Durrësit është e pasur me lloje të shumta shpezësh të tokës dhe ujit, sedentarë dhe shtegtarë. Një pjesë e madhe e shpezëve banojnë në këto territore në mënyrë të përhershme e si të tillë, ata janë sedentarë. Por ka edhe një numër të madh shpendësh, të quajtur shtegtarë, që vijnë nga viset e Europës Veriore për të kaluar dimrin në këto territore. Disa të tjerë e kalojnë tek ne muajin e verës, ndërsa në dimër zbresin në viset më të ngrohta të Afrikës Veriore dhe Qëndrore. *Zona e projektit i perket nje zone urbane, mbizoterojne kafshet e shtepise dhe gjithashtu shpende te insekte te ndryshme.*

Fauna Ujore. Kompleksi faunor i ujërave të ëmbla është mjafti pasur. Ai përfaqësohet nga peshq, moluskë (butakë), gastropodë, bivarvorë, këmbënyjtorë, gamrra, insekte ujore etj. Shpesh në Ujërat e ëmbla përfshihen edhe kafshë të tjera si shpenë, amfibë e ndonjë gjitar, siç është lundërza (vidra). Fauna e ujërave të ëmbla përfshin faunën e lumenjve, të rezervuarëve, të kanaleve ujore në territorin e rrethit të Durrësit. Ujërat detare në bregdetin e Durrësit janë mjaft të pasura me lloje të ndryshme peshqish, zvarranikësh, molusqesh etj. Në faunën e ujërave bregdetare dallohen si format vendase (autoktone), siç janë levreku, qefulli, koca, spalci, dentali (sinagridha) ashtu edhe ato migratore, si stavridi, toni, shpata etj. Nga vertebrorët rëndësinë dhe përhapjen më të madhe në sasi dhe shumëllojshmëri e kanë peshqit,

të cilët përfaqësohen nga lloje të shumta e me rëndësi industriale siç është sardelja (Srdina pilchardus sardina).

3.3 Mjedisi social

Në territoret e bashkisë së Durrësit, zhvillimet më të mëdha demografike kanë ndodhur mbas vitit 1990. Në këtë periudhë 25-vjeçare është rritur numri i popullsisë dhe për rrjedhojë ka ndryshuar struktura moshore, gjinore dhe arsimore e saj. Sipas të dhënave të Institutit të Statistikave (INSTAT-it), popullsia në vitin 2014, në të dyja bashkitë është 349 010 banorë. Duke e krahasuar me numrin e popullsisë në vitin 1991, i cili ishte 165 219 banorë, mund të themi se popullsia është 2-fishuar. Megjithatë, ritmet e rritjes së popullsisë nuk kanë qenë të njëjta nga njëri vit në tjetrin. Sipas të dhënave zyrtare në fillim të viteve 1990-të ka pasur rënie të përgjithshme të numrit të popullsisë dhe kjo lidhet me emigrimet masive. Ndryshimet politike në vendin tonë dhe rënia e vazhdueshme ekonomike e trashëguar nga periudha e sistemit komunist do të sillnin dobësim deri në humbje të koshiencës regjionale (lidhja e njeriut me tokën) dhe kohezionit social (lidhjet njeri-njeri) midis banorëve të Durrësit.

3.4 Infrastruktura rrugore

Në territoret e bashkisë së Durrësit, hapësirat rurale zënë rreth 90% të sipërfaqes. Si hapësira rurale të bashkisë Durrës konsiderohen njësitë administrative Rrashbull, Katundi i Ri, Manzë (duke përjashtuar qytezën e Manzës), Sukthi (duke përjashtuar Sukthin qendër) dhe Ishmin. *Infrastruktura rrugore ne zonen e e projektit eshte shume e zhvilluar.*

3.5 Ekonomia

Durresi është qendra e rëndësishme industriale në Shqipëri. Për tu përmendur janë industria e lehtë dhe ushqimore si dhe industria ndërtimore, por edhe industria e ndërtimit të makinerive apo ajo e tekstileve dhe e përpunimit të qelqit. Si në të gjithë vendin ashtu edhe zona e Durresit ndodhet në një periudhë tranzicioni. Pas rrëzimit të diktaturës komuniste shumë vepra të dikurshme industriale kanë dalë pjesërisht jashtë përdorimit dhe nuk funksionojnë rregullisht. Por ndërkohë po merren masa të shpejta për rimëkëmbjen dhe vënjen sa më të shpejtë në punë të veprave ekzistuese dhe të reja. *Shumica e popullsisë janë sot të punësuar në sektorin e tregëtisë dhe atë të ndërtimit, në sektorin e shërbimeve publike, atë turistik dhe si punonjës të shtetit.*

3.6 Mjetet e komunikimit

Mjetet e komunikimit janë te shumëllojshme: shërbimet, gazetat kryesore Shoqërite Telekom Vodafon dhe rrjeti Eagle Mobile, TV etj. Shërbimet postare ofrohen në çdo njësi të bashkisë Durres. Gazetat kryesore dhe revista shpërndahen rregullisht në qytete dhe në fshatrat me të mëdha në periferi të qyteteve dhe jo larg tyre. Librarite janë të lokalizuara vetëm bashkinë Durres. Shërbimi telefonik në këto zone është i besueshëm. Për të zgjeruar kapacitetin e sistemit, janë instaluar linja telefonike të kompanive të ndryshme.

3.7 Shendetesia

Sherbimi shendetesor ne bashkine Durrës është ne nivelin e duhur. Perfaqesohet nga spitale sheterore dhe private te medhenj.

➤ 4.INFORMACION PËR PRANINË E BURIMEVE UJORE NË SIPËRFAQEN E KËRKUAR NGA PROJEKTI DHE NË AFËRSI TË SAJ

Mjedisi detar është një nga trupat ujore më të rëndësishme të Bashkisë Durrës dhe përbëhet nga disa element, të cilët duhen marrë në considerate për ta ruajtur atë. Qeveria Shqiptare përmes rregullores Nr.177 të 31.03.2005, përcakton qartë rregullat për ruajtjen e këtij mjedisi të rëndësishëm. Në vijën bregdetare me gjatësi të konsiderueshme të bashkisë Durrës ndodhen disa sipërfaqe që përdoren për plazh në muajt e verës dhe kështu merr rëndësi të veçantë pastertia e tyre si dhe e ujrave detare që i lagin. Situata në disa prej plazheve ka qënë e përkeqësuar nga ndotjet ndërsa vitet e fundit (2014) rezultojnë të përmirësuar. Ndotja ardhur nga numri I madh I ndërtimeve, mungesa e një sistemi kanalizimesh për ujërat e zeza dhe urbane, mungesa e impiantit për punues të tyre, numri I madh I pushuesve dhe mungesa e shërbimeve higjieno-sanitare në plazhet përkatëse, prania e portit më të madh të vendit si dhe nga mungesa e edukatës qytetare.

Rreshjet e shiut:

Periudha e vegjetacionit (temperaturat mesatare mbi 100C) fillon mesatarisht në fillim të marsit dhe vazhdon deri në fillim të dhjetorit. Afërsia e zonës me detin bën që në pranverë ngrohja të jetë e ngadaltë. Tipari dallues i kësaj nënzona klimatike është dimri i butë dhe i lagësht dhe vera e nxehtë dhe e thatë. Territorët e bashkisë së Durrësit bëjnë pjesë në zonat më me pak reshje në vendin tonë, kjo si rezultat i relievit fushor dhe pjesërisht kodrinor (përgjithësisht i ulët), i cili nuk mundëson shkarkimin e masave ajrore të ngopura me lagështirë. Mesataria shumëvjeçare vjetore ndryshon nga 1000-1273 mm³⁸. Numri i ditëve me reshje lëviz mesatarisht nga 90-110 ditë në vit. Numri mesatar i ditëve me reshje është 116,0 ditë në vit³⁹. Reshjet kanë rregjimin të ç'rregullt. Muaji më i lagësht është dhjetori me një diferencë të vogël me nëntorin. Kështu dhjetori e ka mesataren rreth 120 mm reshje. Korriku dhe gushti janë muajt më të thatë, respektivisht me një mesatare prej 23 mm dhe 31 mm⁴⁰. Stina e verës është stina më e thatë e vitit. Rënia e dëborës është një dukuri e rrallë. Breshëri është i pranishëm dhe bie mesatarisht në 0,6 ditë në vit. Ai është karakteristik në çdo stinë, por më i theksuar në dimër.

4.1 Regjimi i temperaturës së ajrit

Siç e përmendëm dhe më sipër, pozicioni gjeografik dhe format e ndryshme të relievit reflektohen ndjeshëm në kushtet klimatike të zonës, dhe sidomos në vlerat e temperaturave të ajrit. Një përfytyrim të përgjithshëm të regjimit termik të një zone jep shqyrtimi i vlerave mesatare vjetore të temperaturës. Rezultati diellor i ndikuar dhe nga faktorët lokal ka përcaktuar këto tipare të temperaturave të ajrit. Temperatura mesatare vjetore është 16,0°C. Muaji më i ngrohtë është korriku me temperaturë mesatare 23,8°C. Dimri është i butë me ndikim të fortë detar. Temperatura mesatare e janarit lëkundet nga 7,5-8,2°C. Minimumet

absolute zbresin deri në -6°C dhe -7°C . Temperatura maksimale absolute e regjistruar ka arritur në 39.0°C regjistruar në 14 gusht 1957, ndërsa minimumi absolut -6.2°C regjistruar në 26 janar 1954 në qytetin e Durrësit³⁶. Temperaturat më të mëdha se 20°C zgjasin 150-160 ditë në vit dhe vendosen pothuajse në mënyrë të qëndrueshme nga muaji maj deri në 10-ditëshin e parë të tetorit. Periudha me ngrica është e shkurtër. Numri i ditëve të akullta është i kufizuar. Zakonisht vrotohen 15-30 ditë në vit, gjatë të cilave temperatura minimale zbret nën 0°C ose është 0°C . Ditët e akullta duken nga fundi i nëntorit deri nga fundi i 10-të ditësisht të parë të marsit. Por përgjithësisht ato janë të përqëndruara gjatë janarit dhe shkurtit 37 .

Lageshtia e ajrit:

Afërsia me detin Adriatik (efekte zbutëse të klimës) dhe lartësia e vogël mbi nivelin e detit e ben zonen e Durresit te lagesht.

Diellezimi:

Rezatimi diellor i ndikuar dhe nga faktorët lokal ka përcaktuar këto tipare të temperaturave të ajrit. Temperatura mesatare vjetore është 16.0°C . Muaji më i ngrohtë është korriku me temperaturë mesatare 23.8°C . Dimri është i butë me ndikim të fortë detar. Temperatura mesatare e janarit lëkundet nga $7.5-8.2^{\circ}\text{C}$.

5.NDIKIMET E MUNDSHME NEGATIVE NË MJEDIS TË PROJEKTIT, PËRFSHIRË NDIKIMET NË BIODIVERSITET, UJË, TOKË DHE AJËR

Para se të kalojmë tek vlerësimi dhe identifikimi i ndikimeve në mjedis, ne shoqëri dhe ekonomi është e domosdoshme të njohim natyrën e ndikimit/eve. Ndikimet mjedisore, socialë e ekonomike të një projekti janë këto ndryshime rezultante në parametrat mjedisore, socialë e ekonomike, në hapësirë dhe kohë, karahasuar me çfarë mund të ketë patur ndodhur kur projekti nuk do të ishte marrë. Parametrat janë të çdo tipi të receptorëve mjedisore, socialë e ekonomike, shënuar mëparë: si cilësia e ajrit, cilësia e ujit, zhurmat, vibrimet, papunësia, etj. Ndikimet ne mjedis ne pergjithesi trajtohen si ndikime:

1. Gjate fazes ndertimit
2. Gjate fazes se funksionimit

Ndertimi do te behet sipas nje projekti bashkekohor dhe qe ne fazen e projekt idese eshte konsideruar qe do te zbusë ndikimet mjedisore . Aksi rrugor i tanishem , ka qenë në gjendje jo të mirë përse i përket qarkullimit, sigurisë rrugore dhe sinjalitikës dhe gjate ndertimit te tij shume kohe me pare nuk janë marrë parasysh problemet e sigurisë rrugore dhe këtu kemi parasysh gjeometrinë e rrugëve. Nepermjet vlerësimit të ndikimit në mjedis i cili nuk është thjesht për të vlerësuar apo karakterizuar mjedisin, por më tepër për të ndikuar në projektim që të bëhen zgjidhjet sa më të mira si edhe për të siguruar që përpjekjet për të zbutur efektet negative të reflektohen në projekt . Kriteri për të arritur në vlerësimin e efekteve mjedisore mund të konsiderohet si një lloj formule.

Në shumicën e rasteve gjenerimi i një vlerësimi të ndikimit në mjedis mundëson raportimin mbi rëndësinë e një ndikimeve të caktuara sipas një shkalle vlerësuese : Është e rëndësishme të theksohet se kategoritë treguese janë të nevojshme si për efektet pozitive (të dobishme), ashtu dhe ato negative (negative). Pesë kategoritë treguese mundësojnë gjetjen e tetë rezultateve të mundshme. Duke aplikuar formulën, ndjeshmërinë më e madhe e mjedisit apo vlerën e receptorit ose të burimit, si dhe madhësinë e ndikimit, më i saktë do të përcaktohet efekti. Pasojat e një ndikimi negative në burim do të ketë një efekt shumë të rëndësishëm negativ. Tendenca për zbutjen e ndikimeve të negative mundshme mjedisore është për ti shmangur ato kudo që të jetë e mundur. Kjo do të arrihet duke marrë parasysh mënyrat për të parandaluar efektet negative në burim, para se të mendohet për marrjen e masave zbutëse të mëvonshme. Kjo është arritur përmes përzgjedhjes së kujdesshme dhe projektimit të rrugës duke shmangur zonat e ndjeshme mjedisore.

Veprimtaria që propozohet të kryhet ka përmasa të mëdha qoftë të karakterit të investimeve ashtu edhe gjatë shfrytëzimit të saj. Kjo është arsyeja që mbetet e një rëndësie të veçantë të analizohen ndikimet që do të ketë ajo që nga çasti i nisjes, pra e ndërtimit dhe më tej ende gjatë shfrytëzimit të saj. Ky kapitull gjithashtu do të paraqesë nje analize te hollesishme te ndikimeve te mundshme duke specifikuar edhe masat zbutese qe do te perdoren per te eliminuar apo per te minimizuar ndikimet ne mjedis. Kjo analize kryhet duke u bazuar ne projektin te diskutuar si me lart ne kete raport. Për të analizuar ndikimet e mundshme ne mjedis gjatë periudhës së ndërtimit jane veçuar përbërësit kryesorë të punimeve të ndërtimit. Më pas per secilin nga këto përbërës janë saktësuar ndikimet negative apo pozitive mbi mjedisin si dhe masat e mundshme zbutëse ndaj tyre . Në fund jane pervijuar burimet dhe shkaqet e ndikimeve te mundshme .

5.1 NDIKIMI NE TOKE

Gjate fazes se ndertimit Nga studimi gjeologjik eshte konstatuar qe zona perbehet nga formacione te qendrueshme: Ndikimi i punimeve per ndertimin e objektit dhe permasat e nderhyrjeve do te jene konsiderueshme, por megjithate keto inerte qe do te dalin gjate punimeve do te sistemohen dhe do te dergohen ne venddepozitimin e miratuar nga bashkia Durrës. Mund te kete derdhje aksidentale te karburanteve te automjeteve gjate ndertimit

te objektit, por me ndikim te perkohshem. Toka eshte element qe peson ndryshime gjate zbatimit te projektit (gjate ndertimit te objektit sepse:

- Do te germohet material por do te rikthehet ne fazen e rehabilitimit te terrenit.
- Do te kryhen punime betoni (M 150, M200 dhe M250).
- Keto punime, te cilesuar me lart shoqerohen me nje volum te vogel germimesh.
- Do te shtrohet zhavorr dhe do te behen punime te ndryshme si, betonime, dhe risistemime per riformulimin e peisazhit duke e kthyer ate ne gjendjen e meparshme visuelle etj. Ndertimi i ketij segmenti rrugor fillimisht do te kerkoje ngritjen e kantjerit te punimeve sipas percaktimit te vendit qe do te vendoset ne bashkepunim te sipermarresit te punimeve dhe njesise se qeverisjes vendore ne njoftim dhe dijeni te supervizorit te punimeve dhe me pas do te behen germimet e percaktuara ne projekt – preventivin e hartuar per kete lloj objekti me ane te mjeteve germues dhe largimi i materialit do te bëhet nga mjete vetshkarkuese apo kamionë të një tonazhi të caktuar.

Mbetjet ose derdhjet aksidentale gjatë ndërtimit ose shfrytëzimit (p.sh. lëndë djegëse, vajra, lubrifikante, çimento, etj) kanë potencial për të ndikuar në tokën ekzistuese dhe cilësinë e saj. Megjithatë, metodat e mira të ndërtimit praktik si të përshkruara në paragrafin e mesiperm mund të përdoren për të shmangur ose kufizuar potencialisht nga ndikimet e tilla. Prandaj, ndikimi i mbetur është konsideruar të jetë i parëndësishme (negativ). Çdo ndikim do të jetë i perkohshëm dhe të ulet me kalimin e kohës. Ndikimi i mbetur është konsideruar të jetë e parëndësishëm (negativ).Ndikimi do të jetë i përhershëm dhe i pakthyesëm. *Gjate fazes se shfrytezimit* ndikimet do te jene pozitive, nuk do te kete ndikime negative.

5.2 NDIKIMI NE ATMOSFERE

Gjate fazes se ndertimit te objektit, procesi i punes do perfshije dhe germimet te cilat mund te sjellin emetim pluhurash ne atmosfere. Shoqeria investitore do te zbatoje masat e percaktuara ne raportin e VNM-se ne menyre qe emetimi i pluhurit ne atmosfere te jete sa me i vogel. Ky ndikim do te shfaqet vetem gjate fazes se ndertimit te objektit. Gazet e demshme te cliruara nga djegia e karburantit te automjeteve mund te krijohen gjate fazes se ndertimit te objektit por gjithnje pa i kaluar limitet e lejuara, nderkohe qe gjate shfrytezimit te objektit emetimet e gazeve te demshme do te jene vete nga qarkullimi i automjeteve. Çlirimet e gazrave në ajër qe lidhen me ndertimin e vepres mund të ndodhin nga dy burime te pavarura: Çlirime ndotesish nga djegiet e makinave private dhe atyre të ndertimit, me motor me djegie te brendshme.

Pluhuri qe del nga punimet e prerjes se shtresave te betonit te siperfaqeve qe do punohen per shtrimin e transese .

Pluhur qe del nga levizja e makinave ne sheshin e objektit.

Çlirimet e gazrave në ajër qe lidhen me ndertimin , per dy tipet e burimeve që u përmendën ndryshojnë sipas llojeve te veprimtarive dhe lidhen me fazat e ndryshme tipike të një projekti ndertimi. Kështu mund të dallohen fazat e mëposhtme të këtyre çlirimeve në projekt e vepres:

5.3 NDIKIMI NE REGJIMIN DHE PERDORIMIN E UJERAVE

Shumë nga ndikime të mundshme në mjedis mund të kufizohen përmes projektimit duke ndjekur metoda të mira të ndërtimit në praktikë. Të gjitha punimet do të kryhen në përputhje me standardet e ngjashme të miratuara. Aty ku është e praktikueshme, projektimi i të gjitha strukturave të rrugës do të jetë në përputhje me Eurocodet perkatëse të publikuara. Kjo norme dhe standarde detyron shumë nderhyrje pjesore për një shmangie nga drejtimi i tanishëm me devijime të vogla. Aty ku përdorimi i ujërave nëntokësore është propozuar për furnizim me ujë gjatë fazave të ndërtimit dhe shfrytëzimit të objektit, duhet të bëhet vlerësimi i duhur i efekteve të mundshme që mund të ketë ky proces në furnizimin e komuniteteve lokale dhe të ndërmerren dhe masat zbutëse. Aty ku është praktike dhe e arsyeshme, mund të përdoren furnizime alternative të ujit për popullsinë lokale kur pusët lokale apo burime shtrihen brenda korridorit rrugor duhet të theksohet se marrjen e ujërave mund të duhet një leje sipas ligjit të burimeve Ujore të Shqipërisë. Kjo zonë, e cila është e përbërë nga shtresezime që nuk ndikojnë në ndonjë aquifer të rëndësishëm i cili të influencohet negativisht nga shkarkimet e mundshme por behet pjesë e një mjedisi urban të konsoliduar. Megjithatë shtresezimet ujëmbajtëse mund të ndotet nga derdhjet e naftës dhe të ujërave të përdorura të krijuara gjatë punimeve të ndërtimit të ndërtimit. Nëse nuk merren masa, ndikimet e mundshme në cilësinë e ujërave nëntokësore janë vlerësuar të moderuar me probabilitet të mesëm e të madhësisë së mesme *Gjate fazes se shfrytezimit* ndikimet do të jenë pozitive. Do të jenë të mirësistemuara sistemi i kalazimeve të ujërave të bardha dhe të zeza.

5.4 NDIKIMI NE PERBERJEN E FLORES

Nga zbatimi i projektit nuk do të ketë ndikime në flore. Ndërtimi i shkollës për ndjekjen e punimeve, pastrimin e terrenit ku do të ndërtohet objekti, hapja e koridoreve të përkohëshme qarkullimi tek fronti i punës, punime të tokës për themelet e shtresat e objektit, transporti i materialeve, zhurma dhe vibracionet e krijuara nga aktivitetet e demolimeve dhe të ndërtimit, etj, përbëjnë burimet kryesore të ndikimeve në burimet ekologjike dhe të biodiversitetit në këtë zonë. Ndikimet e mundshme mbi burimet ekologjike dhe biodiversitetin gjatë fazës së ndërtimit përfshijnë tjetërsimin e vendit si habitat i modifikuar nga njeriu e jo natyror, shqetësime të kafshëve (kryesisht shpendëve) të mjedisit urban ose mërgim i përkohshëm i atyre të zonës më larg sheshit të ndërtimit shkaktuar nga zhurma, dhe prania e njerëzve dhe mekanizmave, ndotjet nga pluhuri dhe emetimi i substancave të ndotura, rreziku i zjarrit në afërsi të shesheve të ndërtimit, çojnë në degradimin e kushteve të nevojshme që mbështesin biodiversitetin. *Duke qënë se vendi ku do të ndërtohet objekti është mjedis urban me dendësi deri të lartë të objekteve ndërtimore, në përgjithësi karakterizohet me vlera të uleta për sa i përket biodiversitetit.* Në kushtet e habitateve artificiale dhe mungesë të specieve endemike, të rralla ose të rrezikuara ndikimi është i ulët.

5.5 NDIKIMI NE PERBERJEN E FAUNES

Zbatimi i projektit dhe zhvillimi i tij nuk ndikojnë negativisht në humbjen dhe demtimin e habitateve si dhe të specieve shtazore. Mund të ketë ndikim në faunen nëntokësore (insekte etj) gjatë fazes së ndërtimit të objekteve të reja por jo ndikime të

konsiderueshme per nje projekt me nje rendesi te tille. *Ndikimet kryesore në grupe të ndryshme të faunës nga ndërtimi i objektit të propozuar mund të klasifikohen si shqetësim për elemnët faunistik urban.*

5.6 NDIKIMI NE ZHURMA DHE VIBRIMET

Gjate fazes se ndertimit zhurmat dhe vibrimet jane nje ndikim i pashmangshem ne mjedisin ku do te kryhet nderhyrja. Zhurma mund te vijne nga perdorimi i makinerive ne ambientin e punes. Ne rastin tone zhurmat do te jene si pasoje e mjeteve te renda, gjate fazes se ndertimit, gjate germimit, transportit (ngarkim shkarkim). Keto zhurma do te jene te perkohshme dhe nuk do te kete akumulim te saj tek njeriu. Punonjesit do te jene me te prekshmit nga keto zhurma, per te cilet do te kerkohet zbatimi i masave te sigurimit teknik ne pune. Te shkaktuara gjate kalimit te mjeteve te ndertimit te tonazhit te larte: Do te ndihen vibrime ne mjedisin aty prane.

Do te shkatohen vibrime dhe nga vibratori i llacit qe do te perdoret per te realizuar shperndarjen e llacit mire neper kallepin e kollonave, etj. Gjate ndertimit do te ndikohet vetem ne jeten e punonjesve te ndertimit dhe si dhe ne mjedis e banuar aty prane sheshit te ndertimit, por ndikimi do te jete ne nivele te ulta. Zhurma e krijuar nuk do te jete e ndryshme nga zhurma e pergjithshme e krijuar nga punimet e ndertimeve civile. Zhurma pritet te jete e moderuar por e perkohshme pasi kontraktuesit aplikojne teknologjine me te fundit per kontrollin e uljeve te vibrimeve dhe zhurmave ne menyre te konsiderueshme pa rritje te shpenzimeve operative. Niveli i zhurmave i parashikuar gjate kesaj faze eshte e i pranueshem dhe konform normave ne fuqi. Te gjitha pajisjet qe leshojne zhurme do te mirembahen ashtu siç duhet per te minimizuar ndikimin e zhurmes ne zone. Paisjet qe leshojne zhurme duhet te plotesojne standartet e BE rreth zhurmes te shkaktuar ne mjedis.

Kufijte e lejuar te zhurmava te ndertimit :

Kategoria e vleresimit dhe periudha e referuar	Kategoria A vlera e lejuar	Kategoria B vlera e lejuar	Kategoria C, vlera e lejuar
(LAeq)	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Gjate natës ora 23.00-07.00	45	50	55
Mbrëmje dhe fundjavë	55	60	65
1900-2300 ditëjave			
1300-2300 Shtune 0700-2300 djele			
Gjatë ditës	65	70	75
0700-1900 dite te javes 0700-1300 shtune			

Ne Kodin European thuhet se vlerat e kategorisë A do të përdoren kur nivelet e zhurmave ambientit (rrumbullakosur në më të afërt 5 dB) janë më pak se këto vlera. Vlerat e kategorisë B janë do të përdoren kur nivelet e zhurmës në ambient (me një tolerance 5 dB) janë të njëjta me vlerat e kategorisë A. Kategoria vlerat e pragut C janë që do të përdoret kur nivelet e ambientit zhurmës (me një tolerancë 5 dB) janë më të larta sesa vlerat e kategorisë A. Ku nivelet e zhurmës në ambientit tejkalojnë vlerat prag të listuara në tabelën e mësipërme atehere mund të themi që kemi një ndikim të zhurmës nëse niveli total i zhurmës LAeq rritet më shumë se 3 dB për shkak të aktivitetit të ndërtimit.

Lloji objektit	Ditën dB Laeq (06:00-22:00)	Naten dB Laeq (22:00-06:00)
Spitale, shkolla, manastire	57	47
Zona rezidenciale	59	49
Zonat kryesore, zonat rurale, zonat miks	64	54

5.7 NDIKIMI NE EROZION

Degradimi fizik dhe erozioni i tokës mund të jenë problem për shkak të terrenit. Siç është e shpjeguar edhe në studimin gjeologjik toka ku do të ndërtohen objektet është e qëndrueshme dhe janë bërë llogaritjet e nevojshme që objektet dhe terreni ku ato do të ndërtohen të jenë po ashtu të qëndrueshme. Në zonën që analizohet, projekti i propozuar do të ketë impakt pozitiv. Nderhyrjet për ndërtimin e veprave do sistemojnë terrenin për shmangien e erozionit (sepse do të jetë edhe në favor të projektit). Nuk do të ketë erozion të tokës dhe do të bëhet sistemi i kullimit të ujerave në periudhë reshesh.

5.8 NDIKIMI NE MJEDISIN HUMAN

Realizimi i projektit nuk do të ketë ndikime në levizjen apo zhvendosjen e popullatës së zonës. Nga raporti i objektit si planvendosje me komunitetin bëhet vepra të mos influencojë negativisht në demografine komunitare. Gjate ndërtimit të objektit një pjesë e popullsisë do të punesohen duke ndikuar në rritjen e të ardhurave të tyre. Duke qenë se objekti është në afërsi me zonat e banuara do të merren masa për mos prishjen e qetesise së banoreve nga zhurma gjate punimeve për rikonstruksionin e objektit. Situata pak shqetesuese për banoret që jetojnë në afërsi të zonës së projektit është krijimi i problemeve në qarkullim duke qenë se do të rritet numri i makinerive të mëdha në ato zone, që transportojnë materiale.

5.9 NDIKIMI NE SHENDETIN HUMAN

I vetmi ndikim ne shendetin e njerezve eshte ai i situatave qe mund te shkaktohen gjate zbatim it te objektit. Zbatimi i rregullave te sigurimit teknik e minimizon kete impakt. Personeli i cili do te punoje gjate zbatimit te projektit do te jete i kualifikuar dhe i trajnuar si per sigurimin teknik ashtu edhe per rreziqet e mundeshme. Ndikimet ne shendetin human gjate shfrytezimit do te jene pozitive pasi do te permiresohen kushtet e qarkullimit rrugor ne zone.

5.10 NDIKIMI NE QARKULLIM DHE INFRASTRUKTURE

Projekti nuk do te kete ndikim negativ ne infrastrukturen rrugore te zones ku shtrihet objekti. Ndikim do te kete vetem gjate fazes se ndertimit per shkak te rritjes se fluksit te makinave. *Zbatimi i projektit do te ndikojë pozitivisht ne infrastrukturen e zones duke e permiresuar si infrastrukturen fizike ashtu dhe infrastrukturen sociale.*

5.11 NDIKIMI NE HABITATET, OBJEKTET ME STATUS TE CILESUAR

Zbatimi i projektit nuk do te kete ndikim ne objekte me status te cilesuar. Eshte objekt ekzistues dhe i perket nje zone urbane ne zhvillim.

5.12 NDIKIMI NE PEIZAZH DHE NE TRASHEGIMINE KULTURORE ESTETIKE

Referuar gjurmes se projektit, objekti i projektuar nuk ndikon ne ndonje objekt me status monument kulture apo trashegimi kulture. Nga zbatimi i projektit nuk do te kete kete ndikim ne trashegimine kulture.

5.13 NDIKIMET E EMETIMEVE KIMIKE NE TOKE DHE RRETHIMET

Realizimi i projektit nuk ka ndikime negative afatgjata ne aspektin e ndikimeve kimike dhe depozitimeve ne token dhe rrethinat ku do te zhvillohet projekti. Gjate fazes se ndertimit si zbatimit te punimeve mund te kete derdhje aksidentale te karburanteve te automjeteve megjithate firma zbatuese merr persiper shmangien e tyre ne vend. Ne rastet e gomave të makinerive të dëmtuara apo baterive, edhe pse do jenë në sasi të vogla, shoqëria sipërmarrëse e zbatimit të punimeve do të bëjë dorëzimin e tyre në përputhje me standardet e legjislacionit shqiptar në shoqëritë e licencuara nga shteti shqiptar për grumbullimin e tyre.

5.14 NDIKIMI NE KLIME DHE AJER

Ne terma te shkurtuar dhe te faktit qe ndikimi do te jete lokal, ndotja e ajrit do te kuptojme prishjen e cilesise se ajrit perreth zones nga punimet e ndertimit sic jane pluhurat nga procesi i germimeve dhe pergatitjes se betonit per bazamentin, te cilat do te shtohen me shume gjate perdorimit te punimeve me pajisje ne procese me materiale te thata, ne periudhen e pranveres, veres dhe vjeshtes.

Ambientet brenda dhe jashte zones se projektit do te lahen me uje pas cdo procesi pune, per te eleminuar ndotjen e ajrit.

5.15 NDIKIMI NE TURIZEM

Pas ndertimit ndikimi ne turizem shoqerohet me permiresimin e infrastruktures se zones.

5.16 NDIKIMI NE EKONOMI

Projekti do te krijoje mundesine e punesimit te banoreve duke ndikuar direkt ne rritjen ekonomike te tyre dhe indirekt ne rritjen e ekonomise se bashkise Durrës. Ndikimi i ketij aktiviteti ne rang lokal do te jete pozitive dhe me impakt te rendesishem per komunitetin e zones perreth. Gjithashtu ndikimi i ketij aktiviteti do jete dhe rajonal, duke u punesuar specialist te fushave perkatese.

5.17 NDIKIMET E TJERA QE SHOQERON PROJEKTI.

Tabela permbledhese e ndikimeve negative dhe pozitive ne mjedis.

<i>Lloji i ndikimit ne toke</i>	<i>Identifikimi i ndikimit</i>			
	<i>Gjate ndertimit</i>		<i>Gjate shfrytezimit</i>	
	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>
<i>Humbje e tokes per kullote.</i>		X		X
<i>Ndryshime topografike te terrenit.</i>	X			X
<i>Prishja e tokes bujqesore.</i>		X		X
<i>Ndotja e tokes nga rrjedhje.</i>		X		X
<i>Ndotja e tokes nga mbetjet e ngurta.</i>	X			X
<i>Ndotja e tokes nga depozitimet e Llumrave.</i>		X		X
<i>Lloji i ndikimit ne cilesine e ajrit</i>	<i>Identifikimi i ndikimit</i>			
	<i>Gjate ndertimit</i>		<i>Gjate shfrytezimit</i>	
	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>
<i>Prodhimi i pluhurit.</i>	X			X
<i>Ndotja nga hidrokarburet, plumbi dhe aerosolet.</i>		X		X

<i>Lloji i ndikimit ne floren dhe faunen</i>	<i>Identifikimi i ndikimit</i>			
	<i>Gjate ndertimit</i>		<i>Gjate shfrytezimit</i>	
	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>
<i>Shkaterrimi i rendesishem i habitave natyrore.</i>		X		X
<i>Rrezikimi i nderhyrjes ne bimet e ujit.</i>		X		X

Ndertimi i rrugeve te reja qe kalojne permes zones se virgjjer.		X		X
Percarje apo izolim te habitave te egra.		X		X
Lloji i ndikimit ne uje	Identifikimi i ndikimit			
	Gjate ndertimit		Gjate shfrytezimit	
	Po	Jo	Po	Jo
Trajtimi i ujrave te ndotur.		X		X
Ndotja e ujit prej pluhurit, plumbit, derdhjeve aksidentale dhe substancave te tjera.	X			X
Impakti sekondar ne ndotjen e ujit per tokat bujqesore, ujrat nentokesore etj.		X		X
Modifikim ne drenazhimin e ujrave natyrale.		X		X
Ndotja e ujrave siperfaqesore dhe nentokesore nga llumrat.	X			X

Lloji i ndikimit ne perfitimin e tokes	Identifikimi i ndikimit			
	Gjate ndertimit		Gjate shfrytezimit	
	Po	Jo	Po	Jo
Shkaterrim objektesh.	X			X
Ndryshime te rendesishme ne programet per te ardhmen e perdorimit te tokes.	X			X
Ndertime objektesh.	X			X
Shpronsime te tokes.	X			X
Lloji i ndikimit ne interesin publik (Infrastruktura)	Gjate ndertimit		Gjate shfrytezimit	
	Po	Jo	Po	Jo
Sistemi i ujesjellesit do te kete apo jo nevoje per ndryshim ne kete fushe te interesit publik.		X		X
Energji elektrike.		X		X
Sistemin e komunikacionit.		X		X
Sistemin e kanalizimit te ujrave te zeza dhe te bardha.		X		X

<i>Mbetjet e ngurta dhe depozitimi i tyre.</i>	X			X
--	----------	--	--	----------

<i>Lloji i ndikimit ne shendetin e njerezve</i>	<i>Identifikimi i ndikimit</i>			
	<i>Gjate ndertimit</i>		<i>Gjate shfrytezimit</i>	
	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>
<i>Krijimi i cfaredo rreziku apo mundesie per demtimin e shendetit te njerezve.</i>		X		X
<i>Krijimi i raportit te njerezve me rreziqet emundshme per demtimin e shendetit te tyre.</i>		X		X

<i>Lloji i ndikimit ne qarkullim dhe</i>	<i>Identifikimi i ndikimit</i>			
	<i>Gjate ndertimit</i>		<i>Gjate shfrytezimit</i>	
	<i>Po</i>	<i>Jo</i>	<i>Po</i>	<i>Jo</i>
<i>Shtime te rendesishme te qarkullimit te automjeteve.</i>	X			X
<i>Pakesime te vendqendrimeve te automjeteve apo nevoja per vendqendrime te reja.</i>		X		X
<i>Ndikime te rendesishme ne sistemin e komunikacionit.</i>		X	X	
<i>Ndryshime ne qarkullimin apo te levizjes se njerezve dhe mallrave.</i>		X	X	

6. PËRSHKRIM PËR SHKARKIMET E MUNDSHME NË MJEDIS, TË TILLA SI: UJËRA TË NDOTURA, GAZE DHE PLUHUR, ZHURMA, VIBRIME, SI DHE PËR PRODHIMIN E MBETJEVE;

6.1 TRAJTIMI I UJERAVE TE NDOTUR DHE LARGIMI I MBETJEVE

Ujrat nëntoksore mund të ndotet nga derdhjet e naftës dhe të ujërave të përdorura të krijuara gjatë punimeve të ndërtimit të objektit. Ndikimet e nga shkarkimet e mundshme mbi ujërave nëntokësore:

- Ndikimet e mundshme mbi ujërave nëntokësore nga punimet e ndërtimit, themelet dhe vepra të tjera të lidhura tokën;
- Makineri në ndërtim dhe kamionet transportues të cilat mund të sjellin rrezikun e ndotjes nga karburanti dhe vaji.
- Rreziku i ndikimeve negative në ujin nëinfrastrukturën furnizuese duke përfshirë përiferinë e objektit.

Në zonë nuk ka puse hidrogeologjike të hapura në akuiferet kuaternare zhavorere të për furnizimin furnizimin me ujë të pijshëm të popullsisë, për pasojë nuk ka ndjeshmëri për ndikimin të mundshme të aktiviteteve të projektit në ujërat nëntokësore. Megjithatë marrja e masave për ndalimin e shkarkimeve ndotese është e rëndësishme. Nëse nuk merren masa, ndikimet e mundshme në ujërat nëntokësore janë vlerësuar të nivelit të ulët e me probabilitet të moderuar të madhësisë të moderuar. Gjate fazes se operimit, ndikimet e mundshme janë të papërfilleshme pasi do të unifikohet me shkarkimet ne rrjetin e qytetit.

Ndikimet e mundshme mbi rrjedhat e ujit të lidhura me parandërtimore dhe veprimtaritë e ndërtimit të ndryshme (ndërtimi i rrugëve hyrëse eventuale, punime tokësore dhe kullimit; makinerive të ndërtimit dhe mjeteve të transportit; ndërtimet, etj), përfshijnë:

- Rritja e pezullive në ujërat të nga germime e dherave;
- Rreziku i mundshëm i ndotjes nga lëndë djegëse si nafta, mbetjet e ngurta, etj .;
- Rreziku i ndikimit negativ në objektet e furnizimit me ujë;
- Erozioni dhe sedimentimi;

Ndikimet e mundshme negative në ujërat sipërfaqësore janë vlerësuar të ulët, të një probabiliteti të moderuar dhe me shtrirje vetëm lokale. Ndikimi në mjedis gjatë operimit dhe mirëmbajtjes. Nuk ka asnjë ndikim parashikuar mbetur në ujërat sipërfaqësore, gjatë fazës së operimit.

- Llojet e mbeturinave do të mblidhen në mënyrë të diferencuar në kazanët përkatës, përgjatë rrugës. Koshat / kontejnerët do të jenë në dispozicion në sasi të mjaftueshme. Llojet e ndryshme të mbeturinave nuk do të përzihen me kategoritë e tjera të mbeturinave - Kompania do të përmbush kërkesat e hapësirës së posaçme për ruajtjen e mbeturinave dhe kontejnerëve të magazinimit. - Mbetjet e rrezikshme do të ruhen në konteiner të pajisur me një konteiner të dytë që siguron sistemin nga rrjedhjet; - Regjistrimi i sasisë së mbeturinave (duke përfshirë llojet e mbeturinave, sasi, kompanitë e transportit, destinacionet përfundimtare ose destinacionin e përpunimit, të licencuara nga kompanitë e transportit të transportit të angazhuar dhe objektet e përpunimit / depozitimit dhe informacione dhe dokumente të tjera të rëndësishme).

- Identifikimi i qartë për pajisje të ndryshme të depozitimit dhe ruajtjes së mbeturinave të rrezikshme. Për mbetjet e rrezikshme, do të ketë një njësi përkatëse e kualifikimit në baza të rregullta për riciklim. Në të njëjtën kohë do të jetë në përputhje të plotë me "masat për menaxhimin e transferimit të mbeturinave të rrezikshme" ndërtuar sistemin e transferimit të mbetjeve të rrezikshme, kërkesat e garancisë përkatëse të arsyeshme të sigurt të depozitimit të mbeturinave. Mbetjet e gjeneruara nga punimet e rehabilitimit: Gjatë kryerjes së punëve të rehabilitimit, mbeturinat (të rrezikshme dhe jo të rrezikshme) pritet të gjenerohen jo në një sasi të madhe. Lidhur me kodin shqiptar të mbeturinave ato përfshihen në kodin nr.17. Këto mbeturina do të hiqen dhe deponohen në zonën e miratuar të asgjësimit sipas një marrëveshjeje paraprake me autoritetet lokale që menaxhojnë këto zona të asgjësimit. Do të mbahet rregjistër mbi sasinë e mbeturinave të krijuara dhe të depozituara/në vendndodhjen e zonës së depozitimit. Shënime do të mbahen nga specialistët e mjedisit të kontraktorit.

6.2 KLASIFIKIMI I MBETJEVE, MBETJET E RREZIKSHME

Bazuar ne Vendimin e Keshillit te Ministrave nr.99, datë 18.2.2005 "Për Miratimin E Katalogut Shqiptar Të Klasifikimit Të Mbetjeve". **Bazuar ne klasifikimin e mbetjeve, gjate zbatimit te objektit do te kete kete mbetje nga ndertimet (përfshire dhera të gërmuara nga zona të kontaminuara).** Mbetje te tille do te kete vetem gjate fazes se ndertimit, domethene do te kete volume dherash te gërmuara dhe mbetje inertesh. Mbetje të rrezikshme jane mbetjet: "eksplozive", substancat dhe preparatet të cilat mund të shpërthejnë nën efektin e flakës ose të cilat janë më të ndjeshme nga goditja apo fërkimi dhe "oksiduese", substancat dhe preparatet të cilat kanë reaksione të fuqishme ekzotermioke kur bien në kontakt me substanca të tjera, veçanërisht me substanca të djegshme. "shumë të djegshme": mbetje vajrash dhe mbetje te karburanteve te lëngshme, te rrezikshme": substancat dhe preparatet, të cilat nëse thithen nëpërmjet frymëmarrjes, injektohen ose penetrojnë në lëkurë mund të shkaktojnë rrezik të kufizuar të shëndetit. **Gjate zbatimit te projektit nuk nevojiten substanca te tilla, pra nuk do te kete asnje mbetje te rrezikshme ne territorin ku do te zhvillohen punimet.**

Bazuar ne vendimin e KM nr. 371, datë 11.6.2014, "Për miratimin e rregullave për dorëzimin e mbetjeve të rrezikshme dhe të dokumentit të dorëzimit të tyre" ne rastin e ndertimit te godinave nuk do te kete mbetje te tilla.

6.3 MBETJET E NGURTA

Gjate aktivitetit per realizimin e projektit do te kete krijim te materialit te ngurte te gërmuar por jo te demshme. Vëmendje kryesore gjatë këtyre punimeve duhet të tregohet në dy aspekte

- 1) sistemimi i dherave të krijuar nga këto punime,
- 2) sistemimi i materialeve te ndryshme gjate prishjes se objekteve

6.3.1 PLUHURI

Ne kete kompleks do te jete prezent e ekzistenca e pluhurit, sepse do te kete operacione pune qe do te shkaktojne pluhura sic jane transporti i materialeve te ndertimit. **Ambientet brenda dhe jashte zones se projektit do te lagen me uji pas cdo procesi pune gjithashtu dhe gjate transportit te inerteve dhe do te jene te mbuluara ne raste te nevojshme .**

6.4 TRAJTIMI I VAJRAVE TE PERDORUR

Sipas Vendimit te Keshillit te Ministrave Nr. 765, datë 7.11.2012 "për miratimin e rregullave për grumbullimin e diferencuar dhe trajtimin e vajrave të përdorura" perfshin të gjitha vajrat lubrifikante, të lëngshme apo gjysmë të lëngshme, me bazë minerale a sintetike, të cilat janë kthyer në të pavlefshme për qëllimin për të cilin janë prodhuar, pasi janë përdorur nga çdo lloj motori, pajisjeje e makinerie që punon me to, si dhe nëse kanë skaduar në magazina apo pika shitjeje.

Vajrat e përdorura (VP) përfshijnë:

- a) vajrat e përdorura në motorët me djegie të brendshme;
- b) vajrat e përdorura të kutive të shpejtësive (grasot);
- c) vajrat e përdorura lubrifikante minerale;
- d) vajrat e përdorura hidraulike;
- dh) mbetjet vajore nga depozitat;
- e) përzierjet vaj - ujë;
- ë) emulsionet.

Gjate zbatimit të projektit nuk do të ketë ndotje nga vajrat lubrifikante, të lëngshme apo gjysmë të lëngshme, me bazë minerale a sintetike, të cilat janë kthyer në të pavlefshme për qëllimin për të cilin janë prodhuar, pasi janë përdorur nga çdo lloj motori, paisjeje e makinerie që punon me to, si dhe nëse kanë skaduar në magazina apo pika shitjeje. Nuk do të ketë derdhje të vajrave të përdorur, të dëmshme në tokë, si dhe shkarkim të pakontrolluar të mbetjeve që rezultojnë nga përpunimi i tyre. Investitori që në fillimin e punimeve tregohet i gatshëm me masat që do të marri në rast se do ndodhi ndonjë rast i tillë, i derdhjes së vajit të makinerive në tokë.

6.5 MBETJET INERTE

Sipas Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 575, datë 24.6.2015 "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte" Mbetjet inerte me mundësi ricikluese do të grumbullohen dhe do të dorëzohen tek operatorët, të cilët janë të pajisur me leje mjedisore, pra në kompani ricikluese. Shoqëria investitore e cila kryen punime për objektin, do të ruajë, t'i transportojë dhe t'i dorëzojë mbetjet inerte në venddepozitimin e përkohshëm sipas përcaktimeve të vendimit nr. 371, datë 11.6.2014, të Këshillit të Ministrave. Në vendin për depozitimin e përkohshëm të mbetjeve inerte, do të depozitohen jo më tepër se 20 tone në ditë ose 3 500 tone në vit mbetje inerte. Mjetet teknologjike që do transportojnë mbetjet duhet të jenë të pajisur me licencë tipit III.2.B si detyrim i ligjit nr 10463, datë: 22.09.2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve" i ndryshuar. Sasia e mbetjeve si copa kartoni, leter, mbetjet e ambalazhit të materialeve të ndërtimit do depozitohen në venddepozitimin e mbetjeve të miratuar nga bashkia Durrës.

6.6 MENAXHIMI I MBETJEVE NGA GOMAT E PËRDORURA.

Vendimi i KM nr. 652, datë 14.9.2016, "Për rregullat dhe kriteret për menaxhimin e mbetjeve nga gomat e përdorura" nënkupton menaxhimin e mbetjeve nga gomat e përdorura, rregullat dhe kriteret që përfshijnë mbledhjen/grumbullimin, transportimin, ruajtjen/ magazinimin dhe trajtimin e gomave të përdorura në mënyrë të tillë që të sigurohet mbrojtja e shëndetit të njeriut dhe të mjedisit. Në kuptim të këtij vendimi me terma të mëposhtëm nënkuptohet: "Grumbullues", personi që kryen grumbullimin e mbetjeve të gomave të përdorura. "Magazinues", personi që kryen ruajtjen e përkohshme të mbetjeve. "Trajtues", personi që

kryen trajtimin e mbetjeve. **Gjate zbatimit te projektit, gomat jashte perdorimit nuk do te digjen apo te hidhen por do te grumbullohen dhe transportohen , do te magazinohen ne ambiente te caktuara (shoqeri te licensuara per grumbullimin e tyre) dhe do te trajtohen si goma të përdorura në mënyrë të tillë që të sigurohet mbrojtja e shëndetit të njeriut dhe e mjedisit perreth ku ndertohet objekti. I gjithë procesi i grumbullimit, transportimit dhe magazinimit do te behet sipas rregullave dhe procedurave te shoqerise se licensuar per grumbullimin e tyre.**

6.7 BATERITE, AKUMULATORET DHE MBETJET E TYRE

Qellimi i Vendimit te KM, Nr.866, Dt. 04.12.2012 "Për bateritë, akumulatorët dhe mbetjet e tyre" është mbrojtja, ruajtja e përmirësimi i cilësisë së mjedisit, si dhe mbrojtja e shëndetit publik, përmes minimizimit të ndikimeve negative nga bateritë, akumulatorët dhe mbetjet e tyre. Gjate fazes se zbatimit te projektit nuk do te kete probleme dhe ndotje nga baterite dhe akumulatoret e tyre.

6.8 TRANSFERIMI I MBETJEVE JO TE RREZIKSHME

Vendim i KM, Nr.229, Dt :23.04.2014 "Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe informacionit që duhet të përfshihet në dokumentin e transferimit". Dokumenti i transferimit të mbetjeve jo të rrezikshme plotësohet për të gjitha hallkat që ndiqen për transferimin e mbetjeve që nga krijimi deri në destinacionin përfundimtar. Dokumenti i transferimit të mbetjeve jo të rrezikshme plotësohet dhe nënshkruhet nga krijuesi i mbetjeve, grumbulluesi, transportuesi dhe pritësi që merr në dorëzim mbetjet.

Per cdo transferim mbetjesh do mbahet nje dokumentacin sipas shtojces 1 te VKM-se, ne te cilen do te shenohet data perkatese, per llojin e mbetjes, volumet, gjendjen e tyre dhe pozicionin e venddepozitimit, etj.

7. INFORMACION PËR KOHËZGJATJEN E MUNDSHME TË NDIKIMEVE NEGATIVE TË IDENTIFIKUARA;

Aktiviteti ndahet ne dy faza kryesore

1. *Faza e ndertimit (per nje periudhe 12 mujore sipas grafikut te punimeve)*
2. *Faza e operimit (sa jetegjatesia e objektit).*

Kohezgjatja e ndikimeve kryesore perkon me kohezgjatjen e punimeve te ndertimit. Ndikimet ne mjedis do te zgjasin per aq kohe sa do te zgjase edhe zbatimi i realizimit te projektit (pra, per nje periudhe 12 mujore) ku me saktësisht do te specifikohet ne kushte e kontrates. Kompania fituese do te zbatoje orarin e punes sipas rregullave dhe ligjeve ne fuqi si dhe kodit te punes jo me shume se 8 ore dhe jo ne oraret e vona te mbremjes apo heret ne mengjes.

8. TË DHËNA PËR SHTRIRJEN E MUNDSHME HAPËSINORE TË NDIKIMIT NEGATIV NË MJEDIS, QË NËNKUPTON DISTANCËN FIZIKE NGA VENDNDODHJA E PROJEKTIT.

8.1 Hapesira ku do te ndertohet vepra , ndikimet negative

Ndfikimet do te ndoshin ne siperfaqen ku zbatohet projekti. Ndikimet ne mjedis do te zgjasin per aq kohe sa do te zgjase edhe zbatimi i realizimit te projektit (pra, per nje periudhe 12 mujore) ku me saktesisht do te specifikohet ne kushte e kontrates. Kompania fituese do te zbatoje orarin e punes sipas rregullave dhe ligjeve ne fuqi si dhe kodit te punes jo me shume se 8 ore dhe jo ne oraret e vona te mbremjes apo heret ne mengjes.

8.2 Hapesira jashte siperfaqes ku do te ndertohen veprat qe do kete ndikime negative

Jashte siperfaqes se ndertimit te vepres, ndikime negative do te kemi vetem ne zhurmat, ngritja e pluhurit dhe vibrimet te cilat i permendem dhe me siper per marrjen e masave te tyre. Ndikimi i tyre do te jete brenda normave te lejuar dhe oraret e punimeve do te zgjidhen ne menyre te tille qe te mos kete shqetesime per banoret e zones. Analiza e kryer ne kete raport ne lidhje me ndikimet e mundshme ne mjedis te projektit tregon se ato jane te kufizuara dhe pa pasoja te rendesishme. Po keshtu edhe kohezgjatja e ndikimeve qe mund te konsiderohen te rendesishme eshte e limituar.

Permbledhje e vleresimeve te ndikimit ne mjedis

Parametri mjedisor	Burimi	Vlera e ndikimit		
		E ulet (U)	Mesatare (M)	E Larte (L)
Zhurma	Gjate ndertimit	U		
Mbeturinat	Gjate germimit	U		
	Gjate ndertimit	U		
Ndotja e ajrit	Pajisjet e ndertimit	U		
	Levizjet e makinave		M	
	Levizjet e punetoreve	U		
	Pluhur nga aktivitetet		M	
Ndotja e ujit	Kullimi	U		
	Mbetje te tjera	U		
Ndikimi ne trafik	Levizjet e makinerive		M	

9. MUNDËSITË E REHABILITIMIT TË MJEDISIT TË NDIKUAR DHE MUNDËSINË E KTHIMIT TË MJEDISIT TË NDIKUAR TË SIPËRFAQES NË GJENDJEN E MËPARSHME, SI DHE KOSTOT FINANCIARE TË PËRAFËRTA PËR REHABILITIMIN

Projekti ka nevoje per monitorim mjedisor rigoroz nga organet kompetente mbikqyrese ne kuadrin e mbajtjes nen kontroll te parametrave mjedisor si dhe te veprave te vecanta inxhinierike. Pas ndertimit te veprave duhet te mbahet nen mbikqyrje rehabilitimi i zonave te prekura nga punimet.

Monitorimi i ndikimit ne mjedis duhet te kryhet nga inspektore te specializuar per mbrojtjen e mjedisit, te kontrollit te ujrave, sherbimit pyjor, pushtetit vendor dhe qendror, MM – ja dhe ARM – ja. Plani i rehabilitimi ka si qellim qe nepermjet realizimit te tije te arrihet mbrojtja e tokes nepermjet veshjes pyjore te saj, si dhe permiresimit mjedisor te territorit. Gjate aktivitetit per realizimin e projektit do te kete krijim pircgjesh te materialt te ngurte te germuar por jo te demshme.

Ne baze te ligjit nr.10 463, date 22.9.2011 “Per menaxhimin e integruar te mbetjeve” , I ndryshuar si dhe ligjit 32/2013, date 14.02.2013 “Per disa shtesa dhe ndryshime ne ligjin nr.10 463, date 22.9.2011 Per menaxhimin e integruar te mbetjeve” shprehim qe, gjate prishjes se objektit ekzistues dhe gjate ndertimit te objektit te projektimit, mbetjet do te dergohet ne venddepozitimin e miratuar nga bashkia Durres.

10. MBJELLJA E SIPERFAQEVE TE REJA ME FIDANE. PLANI I REHABILITIMIT.

Procesi per sistemimin ku do te krijohen hapësira e terreneve te prekura nga investimi dhe riaftesimin e territorit me gjelberim, nepermjet mbjelljes se pemeve apo barit do te filloje gjate dhe mbas fillimit te shfrytezimit. Ky proces do te behet mbas nje periudhe e cila rezulton me krijimin e kushteve te pershtatshme per mbjelljen e fidaneve. Te gjitha operationet e me siperme do te behen ne perputhje me teknikat e duhura dhe afatet kohore te pershtatshme per te siguruar suksesin e çdo operacioni sidomos mbjelljet qe realizohen vetem ne kushte te veçanta klimatike pedologjike. Po keshtu kujdesi i vazhdueshem do te konsiderohet si shtylla e planit te rehabilitimit deri ne fazen sa te realizohen sukseset e para biologjike dhe te arrihet klimaksi dinamik i bimesise dhe zhvillimi i proceseve natyrore ne objekt.

I marre ne teresi plani i rehabilitimit ka ne kontekst ndermarrjen e veprimeve konkrete ne sistemimin dhe mbjelljen e siperfaqeve te lira me bimesi, ne funksion te mbrojtjes tokes, permiresimit mjedisor, ne plotesimin e kerkesave te komunitetit si dhe te permiresimit te kushteve jetesore te tyre. Ne kete zone te prekur nga projekti do te mbillen fidane decorative

dhe do te mbillet me bar pjesa e lulishteve, sipas preventivave te rehabilitimit, per secalin objekt.

Preventiv Rehabilitimi						
		Njesi a	Sasia	Cmimi per njesi		
An164	F.V Fidane Peme dekorative	cop e	7.00	10,704.00	74,928	
Analize 5	Mbushje me humus	m2	72.00	600.00	43,200	
3.643	Mbjellje me bar e lulishteve	m2	252.00	91.00	22,932	
An-6	FV gjeotekstil 165/m2	m2	138.00	578.00	79,764	
Analize 6	F.v Vazo lulesh+stola sipas VT	cop e	7.00	450,000.00	3,150,000	
	Totale				3 370 824	

Te gjitha operacionet e rehabilitimit do te behen ne perputhje me teknikat e duhura dhe afatet kohore te pershtatshme per te siguruar suksesin e cdo operacioni sidomos mbjelljet qe realizohen vetem ne kushte te vecanta klimatike pedologjike. Po keshtu kujdesi i vazhdueshem do te konsiderohet si shtylla e planit te rehabilitimit deri ne fazen sa te realizohen sukseset e para biologjike dhe te arrihet klimaksi dinamik i bimesise dhe zhvillimi i proceseve natyrore ne objekt.

11. MASAT REHABILITUESE NE RAST NDOTJE DHE DEMTIMI TE MJEDISIT

Masa mbrojtese dhe parandaluese qe rekomandohen gjate fazes se ndertimit. Kerkesat mjedisore qe synojne mbrojtjen e shendetit e te mjedisit, perfshijne specifikimin e kushteve, normave e standarteve te detyrueshme per mbrojtjen e pastertise se ajrit urban, te ujerave sipërfaqesore e nentokesore, te cilesise e vlerave te tokes, te territoreve urbane, rrugeve, zonave te gjelberuara.

- ✚ **Rrethimi** i zones se ndertimit do te behet me llamarine ne te gjithe perimetrin e saj per te shmangur daljen e gjithfare mbeturinash inerte, per te bere nje plan organizimi sa me te mire te objektit dhe per te shmangur gjithashtu impaktin negativ qe krijojne punimet.
- ✚ **Largimi i dherave qe do te dalin gjate punimeve** do te kryhet brenda nje kohe shume te shkurter nga krijimi i tyre duke mos krijuar ndotje ne ambientin perreth. Kjo realizohet duke mbuluar me mushama mbeturinat qe transportohen dhe duke i lare gomate e makinave para se te dalin nga sheshi i ndertimit. Mbetjet urbane do te grumbullohen ne perfundim te objektit ne vende te caktuara nga autoriteti perkates.
- ✚ **Realizimi i infrastruktures** se brendshme do te realizohet me miratimin dhe dakortsine e bashkise perkatese.

- ✚ **Kantieri i ndertimit** do te jete i rrethuar deri ne perfundimin e punimeve perreth objektit.
- ✚ **Mbeturinat ne perfundimin e fazes se ndertimit** do te grumbullohen, transportohen dhe depozitohen ne oraret e caktuara.
- ✚ **Nderhyrjet ne rrjetin e infrastruktures** do te kryhen me lejen e institucioneve perkatese sipas ligjeve ne fuqi. Ndertimi do te kryhet nen kontrollin e inspektoreve te mjedisit, per te matur ndotjet ne mjedis te cilat nuk duhet t'i kalojne parametrat e lejuar.

11.1 MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN E CILESISE SE AJRIT

Me qellim qe shkarkimet ne ajer qe emeton veprimtaria ndertuese te jene vazhdimisht brenda normave te lejuara, subjektet ndertues, marrin keto masa:

- ✚ te perdoren mbulesa te perkohshme dhe te lagen sipas nevojës, nje deri dy here ne dite per te reduktuar çlirimet e pluhurave;
- ✚ te mirembahet sheshi i ndertimit gjate kryerjes se aktiviteteve te nivelimit, ndertimit dhe transportit;
- ✚ te gjitha ngarkesat te sigurohen nepermjet rregullimit, lagies ose mjete te tjera per te parandaluar derdhjet, rrjedhjet dhe pluhurat;
- ✚ te gjitha materialet e transportuara jashte sheshit te ndertimit te jene te lagura ne menyre te mjaftueshme ose te mbuluara mire;
- ✚ te gjitha aktivitetet e pastrimit, nivelimit, ndertimit dhe transportit te nderpriten gjate periudhave me ere te forte;
- ✚ te kufizohet shpejtesia e levizjes se kamioneve ne kalimet e sheshit te ndertimit, deri ne 30 km/ore;
- ✚ te vendosen mbulesa mbrojtese per mbeturinat e ekspozuara ndaj eres;
- ✚ gjate kryerjes se proceseve te rifinitures (suvatim, lysterje, veshje fasade), objekti te jete i mbuluar me rrjeta mbrojtese

Kompania investuese krahas zbatimit te projektit inxhinierik do te hartoje nje plan rehabilitimi te zones se projektit, veçanerisht aty ku toka i eshte nenshtuar punimeve te germimit.

Metodat standarte me te mira per minimizimin e ngritjes se pluhurave jane :

- Lagie e shpeshtë e sipërfaqeve me pluhur;
- Zbatimi i kufijve të shpejtësisë në zonat nën ndërtim për të ulur sasinë e pluhurit që mund të ngrihet gjatë qarkullimit të tyre
- Mbulimi i materialeve stok
- Mbulimi i automjeteve që transportojnë materialet e ndërtimit
- Ngjeshja sipërfaqeve të rrugëve të ndërtimit aty ku është e mundur.
- Pluhurat e perftuara nga shpimet duhet të sperkatën me ujë të rrjedhshëm
- Punimet të përqendrohen me rradhë në secilen kors, për të eliminuargjenerimin e lartë të pluhurave
- Nuk duhet të ketë djegie të hapura te materialeve te panevojshme në zonë
- Te gjitha materialet duhen transportuar të mbuluara që të minimizohet përhapja e pluhurave.
- Personeli i ekspozuar gjatë punimeve duhet të mbajë maska kundër pluhurave
- Të përdoren karburante që plotësojnë normat shqiptare lidhur me emetimet e gazrave.
- Të mos mbahen automjetet dhe mjetet e ndërtimit ndezur gjatë kohës kur nuk janë në punë.
- Të mirembahen dhe ndryshohen në kohën e duhur filtrat e motoreve te mjeteve te transportit e te ndertimit.
- Të minimizohet sa më shumë të jetë e mundur përdorimi i gjeneratorëve.
- Të mirembahen dhe ndryshohen ne kohen e duhur filtrat e motoreve te mjeteve te transportit e te ndertimit.
- Punetoret të mbajnë maska kunder gazrave.

Duke marrë parasysh se kontrollet për masat zbutëse të pluhurit janë propozuar për fazën e ndërtimit pritet që nivelet e pluhurit pritet të jenë të kontrolluara në mënyrë të vazhduar për të minimizuar ndikimet e pluhurit.

Nga pajisjet operuese gjatë aktivitetëve ndërtimorë. Aktivitetet operuese gjatë ndërtimit të objektit mund të shkaktojnë shpërndarjen e pluhurave në atmosferë dhe uljen e cilësisë së ajrit në zonë, të cilat shkaktohen si rezultat i çlirimit të gazeve të makinerive të ndërtimit dhe mirembajtjes. Emetimet në ajër mund të shkaktohen nga gazrat e motoreve me djegie të brendshme të makinerive të ngarkimit (me rëndësi emetimi i Pb-it nga motore me lëndë djegëse benzine) dhe të transportuesve që do të përdoren gjatë ndërtimit (prania e impiantit të cimentos, betonieret, etj). *Nga punimet në sheshin e ndërtimit.* Të zbatohen masat e marra për punimet e germimit që shkaktojnë shpërndarjen e pluhurave në atmosferë dhe uljen e cilësisë së ajrit në zonë. Gjatë transportimit të mbetjeve ndërtimore (inerteve) dhe gjatë depozitimit të materialeve të nevojshme gjatë ndërtimit.

11.2 MASAT KONKRETE PER ADMINISTRIMIN E MBETJEVE TE NGURTA

Subjektet ndertues te godinave, rrugeve, urave, shesheve, te administrojne mbetjet qe gjenerohen nga veprimtaria ndertuese, duke marre keto masa:

- ❖ mbetjet qe gjenerohen nga veprimtaria ndertimore, te sistemohen te ndara e te veçuara sipas llojit te tyre, ne vende te paracaktuara qe me pare per qendrimin e tyre provizor;
- ❖ mbetjet te largohen çdo dite nga sheshi i ndertimit dhe te dergohen ne vendgrumbullimet e percaktuara nga pushteti vendor.
- ❖ te pastrohen menjehere ne raste aksidentale rrjedhjet, derdhjet, pikimet per te parandaluar ndotjen e tokes;
- ❖ sherbimet dhe riparimet e makinerive e te pajisjeve te behen sipas grafikut dhe ne vende te percaktuara per kete qellim.
- ❖ te lahen gomat e automjeteve para daljes nga sheshi i ndertimit.

11.3 MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN NGA ZHURMAT

Ne çdo kantjer ose shesh ndertimi, subjektet ndertuese, hartojne dhe zbatojne programin e masave per mbrojtjen nga zhurmat, i cili synon:

- ✚ te respektohen standartet per nivelin e zhurmave;
- ✚ aktivitetet e ndertimit, te kufizohen ne oret qe sjellin shqetesime per banoret perreth;
- ✚ aktivitetet e ndertimit te programohen sipas nje grafiku ne menyre qe te evitohet operimi i disa pajisjeve e makinerive ne te njejten kohe i cili shkakton nivele te larta zhurmash;
- ✚ makinerite e pajisjet e fuqishme te ndertimit, si dhe ato qe gjenerojne zhurma mbi kufijte e lejuar, te jene te pajisura me ekrane mbrojtjes per zhurmat.

Zhurmat jane nje ndikim i pashmangshem mbi mjedisin gjate ndertimit. Zhurma mund te kufizohet duke ndjekur praktikat e mire-administrimit (pajisje/makineri te kalibruara) qe nenkuptojne se punimet do te kryhen vetem gjate orarit te rregullt te turneve te punes. Pajisjet e ndertimit do te plotesojne te gjitha standartet e zbatueshme te Direktives se BE 2000/14/EC, e Majit 2000. Kjo Direktive zbatohet per prodhuesit e pajisjeve qe shkaktojne zhurme. Te gjitha pajisjet duhet te mirembahen ne gjendje te mire pune. Oraret e transportimit te materialeve te ndertimit ne rruget e daljes do te caktohen me kujdes ne menyre qe te menjanohet çdo shqetesim i trafikut lokal.

Duke iu referuar ligjit Nr.7994, dt.12.07.2007 , ”Per vleresimin dhe administrimin e zhurmes ne mjedis “ VKM Nr.842 , date 03.12.2014 “Per miratimin e rregullores “Per mbrojtjen e

sigurise dhe shendetit nga rrisqet e lidhura me zhurmen ne vendin e punes “ i ndryshuar investitori ka marre te gjitha masat per zhurma sa me vogla ne kete aktivitet qe kerkon te zhvilloje nepermjet :

- ✚ përzgjedhjes dhe përdorimit të pajisjeve që lëshojnë zhurmë të niveleve të ulëta,
- ✚ përzgjedhjen e vendit, që instalimi dhe funksionimi i mjeteve e pajisjeve që lëshojnë zhurmë, të garantojnë nivelin kufi në të gjitha mjediset, të cilat ndikohen prej saj ,
- ✚ Masat parandaluese e zbutëse të zhurmës në pikën e lëshimit , përgjatë rrugëve të përhapjes dhe në mjediset që ndikohen prej saj.

Pajisjet qe do punojne te listuara me siper duhet te jene ne gjendje teknike te mire , te mos perdoren ne oraret e levizjeve pik , jane shume larg zones se banuar dhe ndikimi ne mjedis eshte i ulët. Ka shumë masa që mund të ndërmerren në zonën e punimeve apo në parkun e automjeteve të cilat mund të minimizojnë zhurmat.

Këto janë janë masa të përdorura që përdoren në vendet e BE dhe reflektojnë praktikën më të mira në fushën e ndërtimit nder te cilat duhet te kene vemendje :

- Fikja e mjeteve të panevojshme
- Duke përdorur izolues prej gome(mund te perdoren dhe goma te perdoruara)
- Minimizimin e rënies nga lartësitë të materialeve;
- Duke i ndezur makinerite graudaulisht (njera pas tjetres) jo te gjitha njëkohe
- Mirëmbajtja e pajisjeve. Për shembull, zhurmat mund të reduktohen nga shtrëngimi i pjesëve të lirshme si edhe duke i puthitur ose fiksuar me material elastik (të tilla si gome) midis sipërfaqeve në kontakt.
- Zhurma nga pajisjet e ndërtimit mund të reduktohen me modifikimin ose me aplikimin e metodave që reduktojnë nivelin e zhurmave. Megjithatë, modifikimet duhet të kryhet në konsultim me prodhuesit e pajisjeve për të siguruar se siguria për këte modifikim nuk dëmton pajisjen. Masa të tilla përfshijnë:
- Për zhurma të vazhdueshme, të tilla si ajo e shkaktuar nga puna e motorëve me naftë, një zgjidhje për reduktim mund të jetë vendosja e një sistemi silenciator ose duke i përshtatur një mburojë akustike dhe duke e vendosur mbi kapakun e motorrit .
- Zhurma të shkaktuara midis pjesëve të ndryshme të makinerive të cilat krijojnë një rezonancë mund të minimizohen duke modeluar fillimisht pajisjen duke i shtuar një shtresë izoluese ose duke ulur efektin nxitues të motorrit.

Në vendet ku nuk është e mundur reduktimi i zhurmës mund të merret ne konsideratë dhe distanca midis burimit të zhurmës dhe pritësit të saj. Për të patur një ulje maksimale të zhurmës këto faqe mbrojtës duhet të vendosen , sa më afër burimit të jetë të jetë e mundur. Psh:

- Grupimi i ndërtësave në kantier dhe atyre ndihmëse mund të jetë një pengesë e mirë për zhurmën
- Zonat të cilat janë gërmuar nën nivelin e tokës mund të përdoren për të vendosur pajisje statike si gjeneratorë, kompresorë dhe pompat.
- Vendet e ngritura mbi nivelin e zonës së punimeve të peiazhit apo të ndërtuara mund të shërbejnë për pozicionimin në to të pasjisjeve të zhurmshme.

11.4 MASAT KONKRETE PER MBROJTJEN E TOKES DHE UJIT

Per minimizimin e ndikimeve negative mjedisore rekomandohet :

- ✚ Të evitohet në maksimum rrjedhja e vajrave nga automjetet dhe mjetet e ndërtimit (ekskavatore, fadroma, vinca, betoniera, etj.)
- ✚ Të parashikohen mjete dhe mundësi për mbledhjen e vajrave ne rast derdhjeve aksidentale në toke dhe ne rrjetin e kanaleve kullues e vadites si edhe te kontraktohen subjekte të pocacme të cilat merren me trajtimin e tyre.
- ✚ Vendosja e mureve mbajtës apo pritave në zonat ku do të konstatohet rreziku i rreshqitjes së dherave
- ✚ Të shtrohen me beton sipërfaqet e pastrimit te automjeteve, ato te ndrimit te vajit te tyre si dhe sipërfaqet e stokimit te substancave te tjera ndotese.
- ✚ Bojrat dhe lendet e tjera toksike te perdoren me kujdes, per te mos ndotur token dhe ujrat.
- ✚ Marrja e masave për parandalimin e rreshqitjve të dheut, shpateve apo erozionit gjatë fazes së ndërtimit.
- ✚ Të evitohet ne maksimum ngjeshja e tokave bujqësore përreth sipërfaqes se objektit;
- ✚ Punimet e mundshme jashtë gjurmes se objektit, te kryhen në mot të thatë, dhe kur toka nuk eshte e lagur
- ✚ Të evitohet ne maksimum rrjedhja e vajrave, karburanteve nga mjetet e ndertimit (ekska vatore, fadroma, vinca, betoniera, etj.)
- ✚ Te mblidhen në njëvend te caktuar, në ene të papershkueshme, ne kantierin e ndertimit, mbeturinat e vajrave, grasove, etj.
- ✚ Vendi ku mendohet se mundësia e derdhjes pertoke te vajrave dhe grasove, te mbulohet nga një shtresë e papershkueshme nga këto lënde.
- ✚ Të mbahen ne gatishmeri produkte qe thithin keta ndotës

11.5 MASAT E REKOMANDUARA PER SHMANGIEN E NDIKIMEVE NE UJERAT SIPERFAQESORE DHE NENTOKESORE

Gjatë periudhës së ndërtimit, kontraktori i ndertimit do të realizoje nje plan nivelimi dhe drenazhimi per zonen e projektit, me qellim qe te manaxhoje rrjedhjen e ujit jashte zones ne nje menyre te përgjegjshme. Për këtë mund dhe duhet te perdoren masa per kontrollimin e sedimenteve dhe për per te minimizuar transportin e sedimenteve jashte zones siç janë rrjeta mbajtese.

Po ashtu mund dhe duhet te merren dhe masa te tilla si mbulime apo gardhe per te minimizuar erozionin e grumbujve te inerteve. Uji qe vjen nga aktivitetet e drenimit ka mundesi te permbaje substanca te ngurta qe rrine pezull. Po ashtu ai mund te permbaje edhe vajra apo graso te shpelara nga derdhjet aksidentale te pakontrolluara te mjeteve levizese ne shesh. Masat qe duhet te merren per te larguar substancat e ngurta para se te shkarkohet uji nga sheshi, perfshin perdorimin e gropave te dekantimit apo struktura te tjera te kontrollit te

mbeturinave te ngurta.Çdo njolle e dukshme vaji apo grasoje mund te largohet nga siperfaqja me ane te absorbenteve tensioaktivë.

Derdhjet aksidentale te karburantit apo materialeve te tjera jane nje rrezik i mundshem per ujerat e brendshem. Per kete arsye, do merren masa paraprake per te ndaluar keto derdhje dhe te gjithë punetoret duhen te trajnohen per perballimin e ketyre rasteve. Nga ana tjetër, duhet te pergatitet nje plan kundërveprimi urgjence me shkrim dhe te ruhet ne kantjerin e ndertimit dhe punetoret duhet te trajnohen per te ndjekur procedurat specifike ne rastet e derdhjeve. Punetoret duhen te pajisen me mjetet e pershtatshme per te mbledhur dhe trajtuar derdhjet e naftës apo vajit ne këto raste.

Per te shmangur perhapjen e materialeve te lengshme, te cilat mund te demtojne rezervat ujore siperfaqshore apo nentokesore, duhet te merren masat e meposhtme zbutese:

- ✚ Veçimi i gjithë karburanteve dhe lubrifikanteve që dalin gjatë mirembajtjes së pajisjeve të ndertimit dhe grumbullimi i tyre ne vendet e duhura.
- ✚ Ndertimi i pengesave mbajtese rrotull te gjitha çisternave te depozitimit te karburanteve apo mos vendosja e tyre ne territorin ku do te punohet per terminalin
- ✚ Ndertimi dhe mirembajtja e fasiliteve per te larguar ujin e shiut nga strukturat mbajtese dytesore dhe largimi i karburanteve nga siperfaqja e materialit te grumbulluar .

Per trajtimin e mbeturinave sanitare, ndonese ne sasi te pakta, mund te perdoret perkohesisht nje kontaktor i jashtem ose nje sistem i vogel per trajtimin e ujrave te zeza. Ne asnje rast, ujrat e zeza te patrajtuara nuk do te derdhen ne ujrat rrjedhese lokale .

11.6 MASAT E REKOMANDUARA PER TE SHMANGUR TRAFIKUN SHTESE TE KRIJUAR

Periudha e ndertimit të ketij objekti do të karakterizohet nga një intensitet i larte i lëvizjes së makinerive që do të shërbejnë per transportimin e materialeve te germuara apo për pajisjet dhe elementët e ndertimit si dhe transportin e punetoreve. Kategoria e transportit udhëtar apo e punetorëve të ndertimit qe shkojne e vijne nga sheshi ndertimit do të jetë e reduktuar.

11.7 MASAT E REKOMANDUARA PER MENAXHIMIN E MBETJEVE

- Punetoreve te ndertimit do t'u kerkohet te mbledhin më vehte llojet e mbeturinave. Te gjitha materialet e larguara nga sheshi i ndertimit do te menaxhohen sipas ligjeve dhe rregulloreve shqiptare ne fuqi.
- Materialet e rrezikshme qe do të përdoren detyrimisht gjate ndertimit, do te ruhen ne zonat e parashikuara me fund të dyfishte. Me këto masa, nuk ka pse të ndodhin ndikime negative te rendesishme gjate fazes se ndertimit te terminalit.
- Per menaxhimin e duhur të këtyre mbeturinave, që nga ana tjetër mund te klasifikohen si mbeturina familjare, do te duhet të ngrihet një njësi portative e trajtimit të tyre Firma kontraktuese do te konsiderohet pergjegjes per ndotjen qe do te rezultojne ne zonat e

permendura. Vendosja sa me optimale e vendit te depozitimit te mbeturinave, ka për qëllim te minimizojë rrezikun e ndotjes se dheut perqark dhe te ujit nentokesor per shkak te derdhjeve aksidentale të prodhimeve të naftes, dhe duhet te konsiderohet gjithashtu nje zgjidhje shume e mire per te izoluar dheun e ndotur dhe ujrat nentokesore nga mjedisi mbi to.

12. PLANI I MONITORIMIT DHE MENAXHIMIT TE MJEDISIT

Monitorimi i cilesise se mjedisit mbetet ende nje nder çështjet paresore per institucionet shteterore ne vendin tone. Pavaresisht nga puna per plotesimin e kuadrit ligjor ne kete drejtim, mungesa e nje sistemi te plote monitorues per komponentet e ndryshme mjedisore dhe te shtrire ne te gjithe vendin, bashkeshoqerohet me nje pamje te manget mbi gjendjen e mjedisit dhe prirjet e tij ne kohe. Nje sistem monitorimi i pershtatshem dhe ne perputhje me standardet me te perparuara europiane do te ndihmoje per grumbullimin e te dhenave te nevojshme per vleresimin e prirjeve te zhvillimit, jo vetem te mjedisit, por edhe te atij kombetar ne teresi. Per me teper, ai do te jete nje mundesi e mire per dhenien e informacionit te sakte dhe te shpeshte publikut te interesuar, duke ndihmuar perfshirjen e me shume subjekteve dhe individeve ne vendimmarrjen mjedisore.

Nga ana tjeter, pervoja e grumbulluar pergjate disa dhjetevjeçareve, ne nivelin e institucioneve me tradite ne vleresimin e gjendjes mjedisore eshte nje baze e mire per ngritjen dhe pershtatjen e nje sistemi te ri monitorues. Analizimi i propozimeve te bera nga propozuesi ne lidhje me objektivat ka ndihmuar per identifikimin e rreziqeve kryesore gjate zbatimit si dhe nevojten per te marre masa per zbutjen e pasojave negative. Objektivat per mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillim te qendrueshem jane thelbesore ne rekomandimet e bera per zhvilluesin e aktivitetit.

Objektivat kryesore te monitorimit jane:

- ✚ Per te zbuluar ndryshimet dhe per te karakterizuar saktesisht nga ana sasiore tendencat (prirjet) e zhvillimit te burimeve.
- ✚ Per te siguruar informacione mbi lidhjen midis kushteve (gjendjeve) te burimeve dhe shkaqeve te tyre.
- ✚ Per te evidentuar cilesine e mjediseseve ku njeriu ushtron aktivitetin e tij jetesor, me synim per te marre masat e nevojshme per permiresimin e tyre.
- ✚ Per te vleresuar efektivitetin e politikave dhe veprimeve per menaxhimin e burimeve natyrore.

Ne zhvillimin ekonomiko-shoqeror te nje vendi, gjithnje ne perputhje me parimin, tashme, universal te zhvillimit te qendrueshem, marrin rendesi te veçante evidentimi dhe gjetja e rrugeve dhe e teknologjive me efikase, si per shfrytezimin sa me racional te pasurive natyrore, ashtu dhe per kontrollin cilesor dhe sasior te ndikimit mbi mjedis dhe sidomos ne burimet ujore. *Keshilli i Ministrave, me vendimin Nr.1189, date 18.11.2009 "Per rregullat dhe*

procedurat per hartimin e zbatimin e programit kombetar te monitorimit te mjedisit", nder te tjera, ka percaktuar treguesit mjedisore: te gjendjes se mjedisit, te ndikimit ne mjedis dhe te trysnise ne mjedis. Mbi kete baze jane hartuar edhe Indikatoret Kombetar per Monitorimin e Mjedisit dhe eshte duke u punuar per hartimin e Planit Kombetar te Monitorimit te Mjedisit.

12.1 PLANI I MONITORIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

Ndikimet negative qe pershkruam me siper mund te minimizohen duke marre dhe respektuar nje sere masash. Siç kemi theksuar ne shume kapituj te ketij materiali, ndotja qe i shkaktohet mjedisit eshte minimale ne krahasim me perfitimet qe do te sjelli projekti.

- *Monitorimin e parametrave gjeometrik te shkalleve te shfrytezimit te objektit si pjerrtesia, lartesia, kendi, si dhe te parametrave gjeometrik te parashikuar ne projekt.*
- *Monitorimi i parametrave fizik dhe dinamik te shperndarjes se pluhurit dhe marrja e masave perkatese te parashikuara ne projekt per parandalimin e tij.*
- *Monitorimi i siperfaqeve te mbushura me material dhe toke vegjetale per parandalimin e shperlarjeve, gerryerjeve, krjimin e gropave etj. Atje ku vihen re demtime te kesaj zone do te merren masa per riparimin e tyre.*
- *Shoqeria investitore merr persiper ecurine normale te punes dhe rruajtjen e vazhdueshme te mjedisit deri ne perfundim.*
- *Shoqeria investitore gjithashtu do te kete lidhje te vazhdueshme me Agjencine Rajonale te Mjedisit prane se ciles do te informoje periodikisht dhe per monitorimin e parametrave mjedisore.*

Projekti ka nevojë për monitorim mjedisor rigoroz nga organet kompetente mbikqyrese ne kuadrin e mbajtjes nen kontroll te parametrave mjedisor si dhe te veprave te vecanta inxhinierike.

Çështjet e mëposhtme janë pjesë përbërëse e PMM dhe bazohen në praktikat më të mira ndërkombëtare për menaxhimin e mbetjeve dhe në përputhje me direktivën e BE dhe legjisllacionin shqiptar.

Parimet e minimizimit të mbetjeve. Sistemet e menaxhimit të inventarit do të azhurnohen për të përcaktuar konsumin e produkteve, për të siguruar të dhëna të dokumentuara për çdo fazë të procesit zinxhir të mbetjeve dhe për të identifikuar humbjet e mundshme dhe konsumin e tepërt. Do të ruhet një inventar për të gjitha mbetjet që janë prodhuar dhe asgjësuar (lloji dhe volumi) , në bazë të inventarit të rishikimit periodik.

Ndarja e mbetjeve të ngurta sipas klasifikimit të përcaktuar. Mbetjet që prodhohen gjatë fazës së ndërtimit kanë mundësi që të klasifikohen në katër kategori për tu asgjësuar: inerte (dhe, mbetje ndërtimi, materiale ndërtimi të papërdorura, etj.), konsumatore , me vaj & të rrezikshme dhe të lëngshme, Konteinerët/koshat metalikë do të kombinohen me llojet e

mbetjeve (karton, plastik, copa metalesh, me vaj, të rrezikshme nëse ka, etj.), me qëllim që të mundësohet ndarja/veçimi.

Mbeturinat do të ndahen nga punonjësit e kampit dhe punonjësit që do të trajtojnë mbetjet do të trajnohen. Nëpërmjet “procedurave” do të instruktohen punonjësit për trajtimin e mbetjeve në kantieret e ndërtimit dhe në kampe. Kompanitë që ofrojnë shërbime do të kalojnë përmes një procesi kualifikimi dhe do të kontrollohen gjatë periudhës që ofrojnë shërbim. *Depot e mbetjeve të ngurta.* Në kantierin e ndërtimit do të krijohet një hapësirë për ruajtjen e mbetjeve ditore, e përbërë nga konteinerë/kosha metalikë. Në fund të ditës së punës mbeturinat në koshat metalikë do të transportohen në zonën e kampit dhe do të futen në depo. Depoja do të jetë në kamp dhe e mbuluar pjesërisht me çati. Koshat metalikë për mbetjet me vaj ose mbetje të tjera të rrezikshme do të jenë të papërshkueshëm nga uji. Procedurat për mbushjen e serbatorëve të makinave dhe trajtimin e mbetjeve/materialeve të rrezikshme do të përcaktohen përpara fillimit të ndërtimit.

Ripërdorimi i mbetjeve/mundësitë e riciklimit. Mbetjet do të ndahen sipas rregulloreve lokale dhe materialeve ricikluese që përpunohen në Shqipëri. Materialet ricikluese do të grumbullohen rregullisht nga kompanitë lokale, të çertifikuara nga autoritetet përkatëse (Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave).

Transferimi i mbetjeve. Trasferimi i mbetjeve do të kryhet nga kompani të çertifikuara te kontraktuara nga autoriteti vendor ku automjetet do të kenë të gjitha pajisjet, duke marrë parasysh llojin e mbetjeve që do të transportohen. Nuk është parashikuar eksporti i mbetjeve.

Asgjësimi përfundimtar i mbetjeve. Ne kete zone nuk do behet asnje asgjesim mbetjesh. Vetëm kompanitë e çertifikuara nga autoritetet përkatëse (Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave) do të përdoren për asgjësimin e mbetjeve . Ky proces do të koordinohet plotësisht me autoritetet përgjegjëse vendore. Mbetjet inerte, të cilat nuk paraqesin rrezik për ndotje, do të grumbullohen në një zonë të përcaktuar dhe kontrolluar deri ne terheqjen e tyre nga firmat kontraktore te pushtetit vendor. Mbetjet te tjera do të transportohen në një zonë të caktuar nga bashkia për asgjësimin e mbetjeve. Mbetjet me vaj dhe ato të rrezikshme do të grumbullohen ne vendin e caktuar me pare dhe do terhiqen nga firma kontraktore të specializuara që janë pajisur dhe aprovuar për mbetje të tilla. Mbetjet e lëngshme do të grumbullohen nëpërmjet një sistemi të veçantë shkarkimi të ujëra ve në zonat e caktuara te lagunes .

Specifikat e menaxhimit të mbetjeve të rrezikshme. Me qëllim që të sigurohet mbrojtje për mjedisin dhe shëndetin e njerëzve, grumbullimi, transportimi dhe magazinimi i mbetjeve të rrezikshme do të përfshijë masa për të siguruar të dhëna të dokumentuar për çdo fazë të procesit zinxhir të mbetjeve që nga zona ku prodhohen (kryesisht në kantierin e ndërtimit) deri në zonën përfundimtare ku do të asgjësohen.

Transporti i mbetjeve të rrezikshme duhet të kryhet vetëm me automjete që :

1) kanë pajisjet e përshtatshme për llojin dhe sasinë e mbetjeve të rrezikshme që duhet të

transportohen

2) janë të sigurta për tu përdorur në rrugë dhe

3) janë rregjistruar më parë për këtë qëllim tek autoritetet përkatëse.

Procesi i regjistrimit të mbetjeve. Të gjitha mbetjet do të regjistrohen pas çdo faze të këtij plani të menaxhimit: ndarjes/ veçimit, magazinimit, transferimit dhe pranimit në zonën e asgjësimit. Kontraktori do të krijojë mundësi që sigurojë të dhëna të dokumentuara për çdo fazë të procesit zinxhir, sidomos për mbetjet e rrezikshme. Do të rritet në maksimum menaxhimi i mbetjeve në një proces të vazhdueshëm dhe ky plan do të rishikohet në mënyrë periodike gjatë të gjithë fazës së ndërtimit. Përfundimisht, plani do të përfshijë dispozita për trajnimin e të gjithë punonjësve se si ta përdorin. PMM dhe do të përfshijë procedura në lidhje me komunikimin me palët e interesuara dhe mundësi për përmirësimin e kushteve të komunitetit.

Rekomandime per minimizimin e ndikimeve negative

Rekomnadimet e VNM per kete projekt :

Ndikimi ne mjedis	Faza e ndikimit	Vendndodhja	Masat zbutese	Pergjegjesi
Toka dhe Gjeologjia				
Zbulim i tokës së ndotur gjatë fazës së ndërtimit	Gjatë ndërtimit	Në kantier(zonë n e ndërtimit)	-Vezhgimi i tokës për ndonjë ndotje të mundshme gjatë fazës së ndërtimit konform ligjeve -Nëse evidentohet ndotje, duhen marre mostrat e ne terren dhe të bëhen analizat e nevojshme -Të bëhet një vlerësim i duhur i rrezikut për të parë nëse ka rrezik për punonjësit -Punonjësit të vishen me rroba të përshtatshme për të parandaluar ndotjet e rrezikshme	Kontraktori
Heqja e dherave	Gjatë ndërtimit	Në kantier	-Përdorimi i karrierve pranë kantierit përpara hapjes te guroreve të reja apo marrjes me qera të tyre -Heqje me kujdes e shtresës së tokës për të mundë suar pasterinë maksimale të saj me qëllim përdori min e mëvonshëm	Projektuesi Kontraktori

Ndotja e truallit	Gjatë ndërtimit	Në kantier	-Asnjë nga materialet të parashikuar për ndertim nuk duhet të përdorën pa qene të certifikuara na ana e cilësië. -Përzgjedhja e standarteve më të mira të projekti mit të sistemit të sheshit te ndertimit	Projektuesi Kontraktori
-------------------	-----------------	------------	---	-------------------------

Hidrologjia

Ndikimi në ujërat nëntokësorë	Gjatë ndërtimit	Në kantier	-Përdorimi i karrierve aktuale në mënyrë sa më eficente të jetë e mundur me qëllim moshapjen e të rejave të cilat mund të ndikojnë në ujërat nëntokësore. -Të kufizohet koha e punimeve në rastin kur ujërat nëntokësore apo burimet që mund te hasen gjatë ndërtimit të objektit shërbejnë si furnizues të buri meve të ujit të pijshëm	Projektuesi Kontraktori
-------------------------------	-----------------	------------	---	-------------------------

Ndikimi në ujërat nëntokësorë	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Në kantier	-Projektim shumë i mirë i sistemit të drenaxhimit me qëllim moslejimin e ndotesve në ujërat nëntokësore në raste aksidentesh. -Mirëmbajtja dhe kontrolli periodik i automjeteve që do të punojnë në kantier -Ruajtja dhe magazinimi shume i mirë i lendeve djegëse dhe atyre kimike duke ruajtur dhe rezerven prej 110 % kapacitetit magazinues. -Rrjedhjet që mund te ndodhin ne kantier duhet të pastrohen përpara se të depërtojnë në tokë -Tepricat e ujit nga larja e makinerive do të depozi tohen brenda një zonë nga e cila duhet të hiqen mbetjet apo balta para shkarkimit të ujit. -Limitim i ndikimit në mbulesën e tokës gjatë punimeve -Ujërat e zeza që rrjedhin nga çdo EC portative të hidhen në konteinerë të vulosura, të cilat duhet të zbrazen periodikisht	Kontraktori
-------------------------------	----------------------------------	------------	--	-------------

			<p>në impiantet e trajtimit të ujërave të zeza.</p> <p>-Zbatimi i standarteve më të mira për të zbutur ndi kimin e mundshëm të cilësisë ujërave nënto kësore nga clirimi i substancave të rrezikshme</p> <p>-Parashikimi i mirëmjetjese së ambjentit te nderti mit për të eliminur ndotjet nga vajrat apo rënia e baltës gjatë shfrytëzimit</p>	
--	--	--	---	--

Cilesia e ajrit bazuar ne praktikat me te mira :

Emetimet nga makineritë dhe pajisjet	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Në zonën e kantierit të ndërtimit, zonat përreth tij, si edhe ne rruget ku automjetet e ndërtimit do të qarkullojnë	<p>-Kujdes në mbulimin e automjeteve gjatë transportit të dherave</p> <p>-Kontrolli teknik dhe mirëmbajtja e automjeteve dhe pajisjeve</p> <p>-Përdorimi dhe makinerive dhe i pajisjeve sa më të mira të mundshme nga ana e parametrave mjedisore</p> <p>-Marrja në konsiderate e karburanteve bio</p> <p>-Monitorim periodik i proceseve të punës së këtyre pajisjeve</p>	Kontraktori
Pluhuri nga ngarkimet dhe shkarkimet	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	-Minimizimi i shkarkimit nga lartësitë e materialeve të ndërtimit dhe dherave	Kontraktori
Pluhuri nga transporti i materialeve	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Në zonën e kantierit të ndërtimit, zonat përreth tij, si edhe ne rruget ku automjetet e ndërtimit do të qarkullojnë	<p>-Kontrolli i shpejtesive; mokolimi i shpejtësive limit</p> <p>-Mosngarkimi siper normave i automjeteve të transportit të materialeve të ndertimit dhe dherave dhe mbulimi il tyre kur është i detyruar</p> <p>-Kontrolli i lagies së rrugës si masë për eliminimin e pluhurit</p> <p>-Kur uji është pa efekt ne largimin e pluhurit, mund të përdoren copolimere qe e bejne pluhurin jo aktiv.</p> <p>-Instalimi i nje pasjise për larjen e gomave kur dilet nga kantieri.</p> <p>-Projektim i mire i akseve ndihmëse të</p>	Kontraktori

RAPORT PARAPRAK I VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

Pluhuri i shkaktuar nga era mbi siperfaqet e prekura nga erozioni	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	-Kontrolli i lagështirës dhe presionit të saj -Mbulimi i materialve stok; -Rivegjetimi i zonave të zhveshura aty ku është e mundur	Kontraktori
---	----------------------------------	---	--	-------------

Zhurma

Zhurma që do të ndihet gjatë punimeve të ndërtimit si pasojë e makinerive, oproceseve të punës etj.	Gjatë ndërtimit	Në kantier dhe perreth tij	-Shmangni punën e panevojshme të makinerive dhe fikini kur nuk kërkoni që ata të kryejnë një punë të caktuar -Ndizni pajisjet gradualisht dhe jo njëherësh -Mirëmbajtje dhe inspektim i mjeteve dhe makinerive në kantier -Puna vetëm në orare të caktuara të pajisjeve që gjene rojnë zhurma që mund të ndikojnë të receptorët -Në rast të zhurmave të mëdha të përdoret sistemi paralajmërues -Përdorimi i pajisjeve silencuese aty ku do të kërkohet sipas nivelit të gjeneruar të zhurmës -Pajisjet e zhurmshme si pompa, gjenertorë të vendosen sa më larg të jetë e mundur nga receptorët; -Izolimi i zhurmave kur këto do të gjenerohen pranë zonave të banuara. -Përdorimi i shtresave të gomës për izolimin e zhurmave	Projektuesi i Kontraktorit
---	-----------------	----------------------------	---	----------------------------

Zhurma gjatë funksionimit të objektit	Projekti mdhe shfrytëzim	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	<p>-Minimizimi i rëniës nga lartësitë e materialeve</p> <p>-Sa të jete e mundur afrojini me njëra tjetren pajisjet zhurme gjeneruese;</p> <p>-Përdorimi i shtresave mbrojtëse</p> <p>-Projektim i mire i objektit</p> <p>-Parashikimi i masave shtese izoluse për zhurmat nesë kjo do të shihet e aryeshme</p> <p>-Prejzet dhe përforcimet e ndryshme</p> <p>-Mbulim i plotë ose i pjesshëm i ambienteve të ndryshme</p> <p>-Instalimi i dritareve më izolues ndaj zhurmave nesë do të kërkohet;</p> <p>-Përmirësimi dhe izolimi ndaj zhurmave nëse do të kërkohet</p>	Projektues i klienti
Ekologjia				
Shqetësimet në ekologji	Gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit	Në kantier	<p>Zbatimi i të gjitha ligjeve lidhur me biodiversitetin dhe specie e mbrojtura</p> <p>Marrja parasysh e efekteve direkte dhe indirekte qe mund te kete ndertimi i objektit në ekologjinë e zonës</p> <p>Shmangia apo minimizmi sa më shumë të jetë e mundur i prerjes së pemëve</p> <p>Vendosje dhe pozicionim i mire i makinerive në kantier</p> <p>Shmangie e dëmtimeve në rrjedhat ujore Aplikimi i medodave më të mira në ndërtim për të minimizuar sasinë e pluhurit të depozituar</p> <p>Pellgje të vecante për balancimin e ujërave nëntokë sorë dhe sipërfqësore</p> <p>Parashikimi i hapërsirave të reja të mbjella me peme dhe shukurre të zonës apo</p>	Projektues i Kontraktor i Klienti

Peisazhi				
Hidrologjia				
Ndërhyrjet në tokë mund të sjellin rritjen e përqëndrimit të pluhurit në ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore.	Gjatë ndërtimit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	Minimizimi dherave të ekspozuar Minimizimi sa me shume të jete e mundur i kohe zgjatjes së dherave të zbuluar Mbulimi si prioritet gjate proseve te punimeve Përdorimi i rrethimeve mbrojtës ne vendet e ekso zuara (dhera, material ndërtimi retj); Vendosja e dherave te larguar gjate ndërtimit në vend sa më larg burimeve apo rrymave ujore	Kontraktor i
Ndotja e sipërfaqeve ujore nga substance kimike dhe ndotës të tjerë	Gjatë ndërtimit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	Mirëmbajtja dhe kontrolli periodik i automjeteve që do të punojnë në kantier Ruajtja dhe magazinimi shume i mirë i lendeve djegëse dhe atyre kimike duke ruajtur dhe rezerven prej 110 % kapacitetit Të mbahen pajisjet e nevojshme për eliminimin e menjehershëm te rrjedhjeve të vogla Rrjedhat nga kantieri apo larja e gomave duhet të grumbullohen në menyrë që të mos përfundojnë në ujërat sipërfaqësorë; and Rrjedhjet nga ujërat e zeza te kantjerit duhet të grumbullohen në depozita të vecanta dhe të zbrazen periodikisht në vendet e përcaktuara	Kontraktor i
Largimi nga rruga i substancave ndotëse dhe marrja e masave për mosderdhjen e tyre në ujërat nëntokësorë	Gjatë ndërtimit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	Aty ku është e mundur drenazhet e jashtme të grumbullohen në sisteme të vecanta të kullimit për ti shmangur nga objektit Kalimet e rrjedhave duhet të projektohen në mënyrë të tillë që rrjedhta mesatare ditore të mos pengojnë kalimin mbi to Largimi i ujit nga objekti të bëhet me sistem të hapur drenazhimi ndersa në zonat e ndjeshme ky largim të behet me systemin e trajtimit fundor të	Projektues i Klienti

			sedimenteve.	
Kendveshtimi social-ekonomik				
Shpronësimet	Projektim it, ndërtimit , shfrytëzi mit	Ndikim në kantier, si edhe në zonën përreth tij	Përcaktimi i saktë i sipërfqeave të shpronësimit sipas ligjeve në fuqi batimi i ligjeve shqiptare per shpronësimin me inters publik Nje plan social ekonomik për banorët e shpronësuar; Zhvillimi i një plani monitorimi sipas praktikave më të mira ndërkombëtare	Qeveria e Shqipërisë .

Nuk parashikohen ndikime negative nga rezultati i vlerësimit përmbljedhës të projektit. Asnjë masë zbutëse shtesë nuk do të kërkohet mbi ato të identifikuar në këtë raport dhe të integruara tashmë si pjesë e projektit. Ky vlerësim përmbljedhës i efekteve ka shqyrtuar kontributin në rritje të projektit të propozuar së bashku me ndikimet e mundshme nga zhvillime të tjera të afërta. Vlerësimi është fokusuar në mënyrë të veçantë mbi receptorët e ndjeshëm të identifikuar përmes Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis të projektit si edhe duke shqyrtuar natyrën dhe rëndësinë e çdo ndikimi të mundshëm që mund të lindin në këto receptorë. Përmbljedhja e vlerësimit të efekteve është konsideruar gjatë gjithë procesit të VNM dhe si i tillë, shumë prej ndikimeve të përmendura janë përfshirë në masat zbutëse të propozuara.

Parimet e minimizimit të mbetjeve

Sistemet e menaxhimit të inventarit do të azhurnohen për të përcaktuar konsumin e produkteve, për të siguruar të dhëna të dokumentuara për çdo fazë të procesit zinxhir të mbetjeve dhe për të identifikuar humbjet e mundshme dhe konsumin e tepërt. Do të ruhet një inventar për të gjitha mbetjet që janë prodhuar dhe asgjësuar (lloji dhe volumi), në bazë të inventarit të rishikimit periodik.

Ndarja e mbetjeve të ngurta sipas klasifikimit të përcaktuar

Mbetjet që prodhohen gjatë fazës së ndërtimit kanë mundësi që të klasifikohen në katër kategori për tu asgjësuar:

- inerte (dhe, mbetje ndërtimi, materiale ndërtimi të papërdorura, etj.),
- konsumatore,
- me vaj & të rrezikshme dhe të lëngshme.
- Konteinerët/koshat metalikë do të kombinohen me llojet e mbetjeve (karton, plastik, copa metalesh, me vaj, të rrezikshme nëse ka, etj.), me qëllim që të mundësohet ndarja/veçimi.

Mbeturinat do të ndahen nga punonjësit e kampit dhe punonjësit që do të trajtojnë mbetjet do të trajnohen. Nëpërmjet “procedurave” do të instruktohen punonjësit për trajtimin e mbetjeve

në kantieret e ndërtimit dhe në kampe derisa të terhiqen nga kompanitë që ofrojnë shërbime të tilla të kontyrtuara nga njesia vendore përgjegjëse.

Depot e mbetjeve të ngurta

Në kantierin e ndërtimit do të krijohet një hapësirë për ruajtjen e mbetjeve ditore, e përbërë nga konteinerë/kosha metalikë. Në fund të ditës së punës mbeturinat në koshat metalikë do të tran sportohen në zonën e kampit dhe do të futen në depo. Depoja do të jetë në kamp dhe e mbuluar. Koshat metalikë për mbetjet me vaj ose mbetje të tjera të rrezikshme do të jenë të papërshkueshëm nga uji. Procedurat për mbushjen e serbatorëve të akinave dhe trajtimin e mbetjeve/materialeve të rrezikshme do të përcaktohen përpara fillimit të ndërtimit.

Ripërdorimi i mbetjeve/mundësitë e riciklimit

Mbetjet do të ndahen sipas rregulloreve lokale dhe materialeve ricikluese që përpunohen në Shqipëri. Materialet ricikluese do të grumbullohen rregullisht nga kompanitë lokale, të çertifikuara nga autoritetet përkatëse. Pjesa më e madhe e dheut të gërmuar do të përdoret për të krijuar ishujt artificiale. Ekziston mundësia që dheu i tepërt të shpërndahet dhe konturohet përgjatë zones ujore apo në sipërfaqe të zhvillimit të objektit.

Transferimi i mbetjeve

Transferimi i mbetjeve do të kryhet nga kompani të çertifikuara dhe automjetet do të kenë të gjitha pajisjet, duke marrë parasysh llojin e mbetjeve që do të transportohen. Nuk është parashikuar eksporti i mbetjeve.

Asgjësimi përfundimtar i mbetjeve

Asnje asgjësim mbetjesh nuk do të behet nga kontraktori i punimeve apo person tjetër në këto territor. Pas heqjes së këtu, vetëm kompanitë e çertifikuara nga autoritetet përkatëse dhe do të koordinohet plotësisht me autoritetet përgjegjëse. Mbetjet inerte, të cilat nuk paraqesin rrezik për ndotje, do të asgjësohen në një zonë të kontrolluar për asgjësimin. Mbetjet të tjera do të transportohen në një zonë të caktuar nga bashkia për asgjësimin e mbetjeve. Mbetjet me vaj dhe ato të rrezikshme do të asgjësohen nga firma kontraktore të specializuara në hapësira që janë pajisur dhe aprovuar për mbetje të tilla. Mbetjet e lëngshme do të grumbullohen nëpërmjet një sistemi të veçantë shkarkimi të ujërave të zeza në zonat e portit dhe do të drejtohen për sistemin publik të ujërave të zeza.

Specifikat e menaxhimit të mbetjeve të rrezikshme

Me qëllim që të sigurohet mbrojtje për mjedisin dhe shëndetin e njerëzve, grumbullimi, transportimi dhe magazinimi i mbetjeve të rrezikshme do të përfshijë masa për të siguruar të dhëna të dokumentuar për çdo fazë të procesit zinxhir të mbetjeve që nga zona ku prodhohen (kryesisht në kantierin e ndërtimit) deri në zonën përfundimtare ku do të asgjësohen. Transporti i mbetjeve të rrezikshme duhet të kryhet vetëm me automjete që 1) kanë pajisjet e përshatshme për llojin dhe sasinë e mbetjeve të rrezikshme që duhet të transportohen 2) janë të sigurt për tu përdorur në rrugë dhe 3) janë rregjistruar më parë për këtë qëllim tek autoritetet përkatëse.

Procesi i regjistrimit të mbetjeve

Të gjitha mbetjet do të regjistrohen pas çdo faze të këtij plani të menaxhimit: ndarjes/ veçimit, magazinimit, transferimit dhe pranimit në zonën e asgjësimit. Kontraktori do të krijojë mundësi që sigurojë të dhëna të dokumentuara për çdo fazë të procesit zinxhir, sidomos për mbetjet e rrezikshme. Do të rritet në maksimum menaxhimi i mbetjeve në një proces të vazhdueshëm dhe ky plan do të rishikohet në mënyrë periodike gjatë të gjithë fazës së ndërtimit. Përfundimisht, plani do të përfshijë dispozita për trajnimin e të gjithë punonjësve se si ta përdorin PMM dhe do të përfshijë procedura në lidhje me komunikimin me palët e interesuara dhe mundësi për përmirësimin e kushteve të komunitetit.

Kanalet anësorë të rrjedhjes së ujërave duhet të projektohen në mënyrë që të jenë sa më miqësore me mjedisin për të krijuar mundësinë e shtimit të vegjetacionit.

PLANI I MONITORIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

Aktivitetet monitoruese do të kenë të bëjnë vetëm me fazën e ndërtimit, meqë në veprim nga ndikimet e mundshme në mjedis nuk do të përkeqësojë situatën e tanishme. Aktivitetet do të fillojnë gjatë fazës së mobilizimit, para fillimit të ndonjë aktiviteti real punimesh, në mënyrë që të kemi vlera baze për t'i krahasuar me vlerat e marra gjatë fazës së ndërtimit. Aktivitetet do të vazhdojnë gjithashtu edhe pas përfundimit të punimeve, për të verifikuar që ndonjë ndikim gjatë fazës së ndërtimit nuk është me. Përcaktimi me detaje i aktivitetëve do të bëhet si prioritar për gatitjen e zonës së projektit, dhe do të paraqitet e diskutohet me autoritetet kompetente për miratim. Të njëjtat autoritete pritet të japin direktiva mbi vlerat fillestare për parametrat e monitoruar, në mënyrë që të përcaktojnë nevojshmerinë e masave lehtësuese të parashikuara në kapitullin e mëparshëm.

Aktivitetet monitoruese do të përfshijnë kontrollin e turbullimit dhe nivelet e zhurmës. Sipas Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 103 të datës 31/03/ 2002 "Mbi monitorimin ambiental" dhe ligjshmerisë së mesipërme, të dy parametrat janë "tregues të gjendjes mjedisore"; i pari ka të bëjë me "trupat ujore" ndërsa i dyti me "ajrin urban". Në bashkërendim të plotë me Kontraktorin e ndërtimit do të hartohet një plan i kualifikimit të të gjithë personelit që do të impënjohet në sheshin e projektit gjatë kohës së ndërtimit të objektit.

Trainimi do të përmbajë njohjen me kushtet ekzistuese të mjedisit, ndikimet potenciale në mjedis nga projekti i ndërtimit, implementimin e masave lehtësuese specifike në minimizimin ose eliminimin e ndikimeve negative dhe masat e përgjithshme mbrojtëse për mjedisin. Ky plan parashikon masat e përgjithshme mbrojtëse për mjedisin, pra për gjithçka që mund të ndodhë rastësisht apo qëllimisht brenda sheshit që do të përbejë kantierin e ndërtimit.

Një plan monitorimi është planifikuar të bëhet për të monitoruar operacionet e germimit dhe depozitimit të materialeve të këtij germimi nëse do të jetë e nevojshme ndonjë mbushje ashtu edhe jashtë këtij territori që duhet të bëjë vetëm në kushte të rrepta monitorimi. Të specifikuarat kërkesat dhe mënyrat e monitorimit janë dhënë me sipër në të cilin për çdo komponent janë dhënë masat lehtësuese si edhe fazat e monitorimit në mënyrë që të jetë sa më të qarta në këtë

raport. Përkatësisht mënyrat e monitorimit gjenden në kapitullin e lartpërmendur të listuara si më poshtë vijon:

✚ NDIKIMET E MUNDSHME NË MJEDISIN NDËRKUFITAR (NËSE PROJEKTI KA NATYRË TË TILLË).

Ky projekt nuk prek zonat kufitare dhe si rrjedhojë edhe ndikimi i tij nuk shkakton dëmtim në mjedisin kufitar. Projekti nuk ndikon në cenimin e sigurisë së jetës dhe shëndetit as të shteteve fqinje, as të qendrave të banuara të rajonit. Nuk ndikon në burimet ujore ndërkufitare, nuk ndikohet cilësia e ajrit në kontekstin ndërkufitar. Për këtë kapitull, nuk kryhen vlerësime dhe analiza të detajuara për shkak të vendodhjes së projektit brendesi të kufirit shtetëror dhe distancës që ai ruan me kufirin dhe shtetin fqinje.